

Маркын дуулгаһан Һайн Мэдээсэл

Уһаар арюудхагша Иоаннай номнолго тухай

1 ¹Энэ болбол Бурханай Хүбүүн Иисус Христос тухай Һайн Мэдээсэл юм. ²Тэрэнь Исаяя лүндэншын ном соо Бурханай иигэжэ хэлэһэнэй ёһоор эхилнэ: «Шиний ябаха харгы бэлдэхыень би түрүүндэшни өөрынгөө Эльгээмэлые ябуулнаб», ³баһа «Дээдын Эзэнэй ябаха замыень бэлдэгты,

*алхаха харгыень дардам сэхэ болгогты гэжэ
хэн бэ даа сүл губида хашхарба».*

⁴Сүл губида Уһаар арюудхагша Иоанн бии боложо: «Нүгэл шэбэлнүүдээ хүлисүүлхын тула Бурханда хандан, уһаар арюудхуулагты», – гэжэ айладхаба. ⁵Иудейн можоһоо, Иерусалим хотоһоо олон зон Иоанные шагнаһаая ошобо. Тэдэнэр нүгэл шэбэлнүүдээ мэдэрэн гэмшэбэ, тиин Иоанн тэдэниие Иордан голдо шунгуулан уһаар арюудхаба.

⁶Иоанн тэмээнэй ноһон хубсаһа үмдөөд, һур бэһэ бэһэлээд ябадаг, таршаагаар ба зэрлиг зүгын балаар хооллодог бэлэй. ⁷«Хойноһоомни ерэхэ хүн намда ороходоо аргагүй ехэ һүр жабхалантай юм. Би бүгтыгөөд, тэрэнэй гуталайнь оһорыешье тайлаха эрхэгүйб. ⁸Би таанадые уһаар арюудханаб, харин тэрэ таанадые Нангин Һүлдөөр арюудхаха юм», – гээд Иоанн номнодог бэлэй.

Иисусые уһаар арюудхаһан тухай

⁹Уданшьегүй тэдэ үдэрнүүдтэ Галилей можын Назарет хотоһоо Иисусай ерэхэдэнь, Иоанн тэрэниие Иордан голдо шунгуулан уһаар арюудхаба. ¹⁰Уһанһаа гарахатайгаа сасуу Иисус огторгойн нээгдэхые, Нангин Һүлдын гулабхаадал адляар дээрэнь буухые хараба. ¹¹«Ши хайрата Хүбүүмни гээшэш, һанаа сэдхэлдэмни таатайш», – гэһэн дуун тэнгэриһээ дуулдаба.

¹² Тиигэмсээрнь Һүлдэ Иисусые сүл губи руу ябуулба. ¹³ Тэндэ Иисус дүшэн үдэрэй туршада сатанагаар туршуулан, зэрлиг ан арьяатанаар хамта байлсаа, зүгөөр Бурханай Эльгээмэлнүүд тэрэндэ тухалжа байгаа.

Иисусай дүрбэн загаһашадые дууданан тухай

¹⁴ Иоаннь барижа түрмэдэ хаан хойнонь Иисус Галилейн мого ерэжэ, Бурханай Һайн Мэдээсэл номнобо. ¹⁵ «Таарамжатай саг ерэбэ! Бурханай зонхилхо хаһа ойртобо. Нүгэл шэбэлээ орхижо, Һайн Мэдээсэлдэ этигэгты!» – гэжэ тэрэ айладхаба.

¹⁶ Нэгэтэ Галилей далайн хажуугаар ябахандаа, тэрэ Симон ба Андрей гэдэг тэрэнэй ахые хараба. Тэдэ хоёр загаһашад гүльмээе далайда хаяжа байгаа. ¹⁷ «Намтай ябалсагты, тиигэбэл загаһа барихын орондо хүнүүдые намда хандуулха ажалда би таанадые хургахаб», – гэжэ Иисус тэдэ хоёрто хэлэбэ. ¹⁸ Тиигэхэдэнь тэдэнэр дары гүльмээе орхёод, Иисусай хойноһоо ябаа һэн.

¹⁹ Тэндэһээ саашалжа ябатараа, тэрэ Зэбэдэйн хүбүүдые, Яков ба Иоанн гэдэг аха дүүнэрэй онгосо соо нуугаад, гүльмээе заһажа байхыень харамсаараа, ²⁰ дуудаба. Тэдэнь Зэбэдэй эсэгээ хүдэлмэришэдтэйн хамта онгосодонь орхёод, Иисустай ябаба.

Ада шүдхэртэ дайруулһан хүн тухай

²¹ Иисус шабинартайгаа хамта Капернаум хото ерэжэ, субботын болоходо мүргэлэй гэртэ орожо, хүн зониие хургаба. ²² Тэрэнэй хургаал шагнаһан хүнүүд булта ехээр гайхаба. Ушарынь юуб гэхэдэ, тэрэ Хуули заадаг багшанарта адляар бэшэ, харин эрхэ засаг барижа байһан хүндэл адляар хургаһан байгаа.

²³ Тэрэ мүргэлэй гэртэ ада шүдхэртэ барюулһан хүн орожо: ²⁴ «Назаредэй Иисус, ши бидэниие яаха гээбши? Ши маниие үгы хэхээе ерээ гүш? Би шамайе мэдэхэб, ши Бурханай нангин Хүбүүнши», – гээд хашхарба.

²⁵ «Абья аниргүй болоод, энэ хүнһөө гара!» – гэжэ Иисус шангаар ада шүдхэртэ захирба.

²⁶ Тиигэхэдэнь ада шүдхэр үнөөхи хүнөө ехээр ордоһолуулан, шангаар хашхараад, бөөһөөнь гаража арилба. ²⁷ Хүн зон булта аргагүй ехээр гайхажа, бэе бээдээ: «Энэшни юун гээшэб? Һүр хүсэтэй шэнэ хургаал байнал! Яһан ехэ эрхэ засагтай хүн гээшэб?»

Ада шүдхэрнүүдшье тэрэнэй үгэ дуулажа байнал», – гэлдэжэ байгаа.

²⁸ Уданшьегүй Иисус тухай нураг суу бүхы Галилейн можоор хаа хаанагүй тараба.

Иисус олон хүнүүдые аргалан эдэгээбэ

²⁹ Яков Иоанн хоёр шабинараараа хамта Иисус мүргэлэй гэрһээ гараад, Симон Андрей хоёрой гэртэнь ошоо һэн. ³⁰ Иисусай орожо ерэхэтэйнь сасуу Симонэй хадам эжын ехэ халууржа хэбтэһэн тухай дуулгаа бэлэй. ³¹ Иисус тэрэ эхэнэртэ ойртожо, гарһаань баряад бодхообо. Тиихэдэнь халууниинь бууража, эхэнэр айлшадаа хүндэлжэ оробо.

³² Үдэшэлэн, наранай ороходо, Иисуста үбшэн хүнүүдые, ада шүдхэрнүүдтэ барюулһан хүнүүдые бултыень асаржал байгаа. ³³ Хотын зон бултадаа шахуу гэрэй үүдэндэ сугларба. ³⁴ Иисус элдэб үбшэнтэй олон зоние аргалан эдэгээбэ, олон ада шүдхэрнүүдые намнажа гаргаба. Тэрэнэй Бурханай табисуурта байһыень ада шүдхэрнүүдэй хайн мэдэжэ байһан хадань, тэдэнэй юумэ хэлэхые тэрэ хорижо байгаа.

Иисусай Галилейн можоор номноһон тухай

³⁵ Иисус хойто үглөөнь хара үүрээр бодоод, гэрһээн гаража нэгэ эзгүй газарта ошоод, Бурханда зальбарба. ³⁶ Тиихэдэнь Симон ба тэрээнтэй ябаһан зон хойноһоонь гаража бэдэрбэ. ³⁷ Һүүлдэнь тэрэниие олоод: «Бүхы зон шамайе бэдэржэ байнал», – гэбэ.

³⁸ «Дүтэ оршодог ондоо тосхонуудаар ябая, би тэндэхи зондо баһал номнохо ёһотой хүм, тиимэл зорилготойгоор би иишэ ерээ ха юмбиб», – гэжэ Иисус тэдэндэ харюусаба.

³⁹ Тиигэжэ тэрэ бүхы Галилей можын мүргэлэй гэрнүүдээр һургаалаа номножо, ада шүдхэрнүүдые даража байгаа.

Иисус үбшэнтэй хүниие аргалан эдэгээбэ

⁴⁰ Иисуста арһанай бузар үбшэнтэй хүн ерэжэ, үбдэг дээрээ байгаад, тэрэниие гуйна: «Хэрбээ ши хүсэбэл, намайе арюудхан эдэгээжэ шадахаш».

⁴¹ Иисус тэрэ хүниие хайрлаад, гараа һарбайжа тэрээндэ хүрөөд: «Эдэгээхэ хүсэлтэйб, арюун болыш даа», – гэбэ. ⁴² Тэрэ дары арһанайнь бузар үбшэниинь үгы боложо, үнөөхи хүмнай арюун сэбэр

болобо. ⁴³ Тиигээд эмнүүлэн хүнөө харгыгаараа ябахыень, мүн: ⁴⁴ «Энээн тухай ши хэндэшье бү хэлээрэй. Зүгөөр санаартада сэхэ ошожо, бээ үзүүлэ, тиигээд аргалуулханаа хүн бүхэндэ гэршэлхын тула ши Моисейн зарлигай ёһоор үргэл асараарай», – гэжэ захирба.

⁴⁵ Зүгөөр үнөөхи хүниинь гараад, эмнүүлэн тухайгаа хүн бүхэндэ хөөрөбэ. Тиимэһээ Иисус энэ хотодо үзэгдэхэ байхын аргагүй боложо, хотоһоо гадуур эзэгүй газарта ошоо һэн. Тиигэбэшье хүн зон тэрэндэ газар бүхэнһөө ерэжэ байгаа.

Иисус саа үбшэнтэй хүниие эдэгээбэ

2 ¹ Нэгэ хэды үдэр болоод, Иисус Капернаум хотодоо бусажа ерэбэ, тиин тэрэнэй гэртээ байһан тухай һураг дары тараба. ² Удангүй хүн зон олоороо сугларжа, гэртэньшье, газар хаалгандашье багтахарга газаргүй болоо һэн. Иисусай сугларагшадта номножо байхада, ³ дүрбэн хүн саа үбшэнтэй хүниие тэлээд ерэбэ. ⁴ Хүн зоной угаа олон байһанһаа тэрэ үбшэн хүниие Иисуста ойртуулхын арга үгы байгаа. Тиимэһээ үнөөхи ерэнэн хүнүүд Иисусай байһан газарай тушаа гэрэй хушалта задалан, нүхэ гаргаад, үбшэн хүнөө шэрдэгтэйн доошонь буулгаба. ⁵ Иисус тэдэ хүнүүдэй этигэл хүзэгэйн аргагүй ехэ байхые харахада, саа үбшэнтэндэ хандан: «Хүбүүмни, нүгэлнүүдшни хүлисэгдэбэ», – гэбэ.

⁶ Тэндэ һууһан Хуули заадаг хэдэн багшанар досоогоо: ⁷ «Юундэ тэрэ иимэ мэтын юумэнүүдые хэлэн, Бурхание доромжолно гээшэб? Ганса Бурханһаа ондоо хэн хүнэй нүгэлые хүлисэдэг юм?» – гэжэ бодожо байгаа.

⁸ Тиигэжэ бодожо байхыень Иисус гансата мэдээд: «Юундэ тиигэжэ сэдхэлдээ бодобот?» – гэжэ асууба. ⁹ «Саа үбшэнтэй хүндэ „Нүгэлнүүдшни хүлисэгдэбэ“ гэхэдэ бэлэн гү, али „Бодоод, дэбисхэрээ абаад яба“ гэжэ хэлэхэдэмни бэлэн гү? ¹⁰ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй газар дэлхэй дээрэ нүгэл шэбэлнүүдые хүлисэхэ эрхэтэй байһые би таанадта баталан харуулхаб». Тиигээд саа үбшэнтэй хүндэ хандан: ¹¹ «Шамда хэлэнэб, бодоод, дэбисхэрээ абаад, гэртээ хари», – гэбэ.

¹² Бүхы хүнүүдэй хараһаар байтар үнөөхи үбшэн хүн бодоод, дэбисхэрээ абаад, гаража ябаба. Улад зон бултадаа айхабтар ехээр гайхалдан: «Бидэ иимэрхүү юумэ хэзээшье хараагүйбди», – гэлдэн, Бурхание алдаршуулжа ороо һэн.

Иисус Левише шэлэжэ абаба

¹³ Иисус дахин Галилей далайн эрьедэ ошобо. Ехэл олон зоной сугларан тэрэндэ ерэхэдэ, Иисус тэдэниие хургаба. ¹⁴ Нэгэтэ гансаараа ябатараа тэрэ татабари суглуулдаг Алфейн Левиий хүбүүнэй ажалаа хэжэ нуухыень хараа нэн. «Хойноһоомни яба», – гээд Иисус тэрэндэ хэлэбэ. Тиихэдэнь Левиий бодоод, хойноһоонь ябаба.

¹⁵ Хожомынь Иисус шабинартайгаа хамта, тэрэниие олоороо дахаж ябадаг алба татаашадтай, бусадшые нүгэлтэнүүдтэй хамта Левиин гэртэ үдэшин хоол барижа байгаа. ¹⁶ Хуули заадаг зарим багшанар Иисусай нүгэл хэгшэдтэй ба алба татагшадтай хамта хоолложо байхыень хараад, «Юундэ багшатнай иимэ зоноор хамта эдеэлнэб?» – гэжэ шабинарһаань нураба.

¹⁷ Иисус тэрэниеннь дуулахадаа: «Элүүр уладта эмшэн хэрэггүй, харин үбшэн хүнүүдтэ хэрэгтэй юм. Би үнэн сэдхэлтэниие бэшэ, харин нүгэл хэгшэдые дуудахаяа ерээ хүнби», – гэжэ хэлэбэ.

Масаг сахиха тухай асуудал

¹⁸ Иоаннай шабинарай, мүн фарисейнүүдэй масаглажа байха үедэ зарим хүнүүд Иисуста ерээд: «Иоаннай, мүн фарисейнүүдэй шабинарай масаг сахиха байхада, шинии шабинар юундэ масагланагүйб?» – гэжэ асууба.

¹⁹ Иисус иигэжэ сасуулан тэдэндэ харюусаба: «Түрэ хуримда ерэхэн айлшад хүргэн хүбүүнтэй байхадаа, масаг сахиха аал? Үгыл даа! Хүргэн хүбүүнтэй байха сагтаа тэдэнэр масаглахагүйл. ²⁰ Зүгөөр хүргэн хүбүүниие тэдэнһээ абаад ябаха үдэрэй ерэхэдэнь, тэдэ айлшад масаглахал».

²¹ «Хэншые хуушан хубсаһанда шэнэ бүдөөр халааһа табидаггүй бшуу, тиимэ халааһан хуушан хубсаһые удара татахал, хахархайень улам ехэ болгохол. ²² Хэншые хая нэрэхэн архияа хуушан туламда хэдэггүйл, тиигээ хаа, тэрэ архинь эһээд, хуушан туламаа хахалжа, архиньшые, туламыньшые хэндээшые хэрэггүй болохол. Тиимэһээ хая нэрэхэн архи шэнэ туламда хэхэ хэрэгтэй юм».

Суббото тухай асуудал

²³ Нэгэ субботодо* Иисус шабинартайгаа таряалангай газараар ябажа ябаа. Шабинарынь таряанай залаа таһалан үйрүүлээд, эдижэ

---

* Еврейнүүдэй ажал хэхэ ёһогүй үдэр.

байгаа. ²⁴Зарим фарисейнүүд Иисуста: «Үгы, харыш, шабинаршни субботодо хэжэ болохогүй юумэ хэжэ ябанал!» – гэбэ.

²⁵«Давид хаанай, тэрээнтэй хамта ябаһан хүнүүдэй ехээр гэдэһээ үлдэхэдөө юу хэһэн тухайнь хэзээшье уншаагүй һэн гүт? ²⁶Тэрэ ушар Авиафарай ахамад санаарта байхада тохёолдоо юм. Давид Бурханай гэртэ ороод, санаартадһаа бэшэ ондоо хүнүүдэй эдижэ болохогүй үргэлэй хилээмэ эдеэд, хажуудахи хүнүүдтээшье хубаажа угөө юм», – гэжэ Иисус тэдэндэ харюусаба.

²⁷Түгэхэлдэнь Иисус тэдэ фарисейнүүдтэ иигэжэ хэлэбэ: «Хүн гээшэмнай субботын тулада бэшэ, харин суббото хүнэй туһада бии болгогдоо юм. ²⁸Тиимэхээ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн субботыншые Эзэн мүн».

Хатаһан гартай хүн тухай

3 ¹Иисусай дахинаа мүргэлэй гэртэ ошоходонь, тэндэ хатаһан гартай хүн байба. ²Баһа буруу юумэ хэһэнэйнь түлөө Иисусые зэмэлхэ ханаатайшуулшые байжа, үбшэн хүниие субботодо аргалнааа гү гэжэ тэрэниие ажаглан хаража байбад. ³«Бодоод, хүн зоной урда гара!» – гээд Иисус хатаһан гартай хүндэ хэлэбэ. ⁴Тиигээд хүн зонһоо: «Субботодо бидэ һайн юумэ бүтээхэ ёһотой гүбди, али хараата юумэ үйлэдэхэ гү? Хүнэй ами һаһые абарха гү, али хороохо гү?» – гэжэ һураа бэлэй.

Тиигэхэдэнь хүн зон абяа аниргүй байгаа һэн. ⁵Иисус тэдэниие сухалтайгаар хараад, зүрхэ сэдхэлэйнь мохооршоһондо уйдан гашуудажа, үбшэн хүндэ хандан: «Гараа һарбай», – гэбэ. Үбшэн хүнэй гараа һарбайхадань, хатаһан гарынь эдэгэшэһэн байгаа. ⁶Фарисейнүүд мүргэлэй гэрһээ гараад, дары Иродэй талынхидаар уулзажа, Иисусые яажа алаха тухайгаа зүбшэн хэлсэбэ.

Далайн хажууда аргагүй олон хүнэй сугларһан тухай

⁷Иисусай шабинартайгаа хамта далайн эрьедэ ошоходонь, тэрэниие үй түмэн зон дахажа ябаа. Тэдэ зон Галилей, Иудей можонуудһаа, ⁸Иерусалим хотоһоо, Иордан голой саада бэеһээ, Тир, Сидон хотонуудай оршон тойронһоо сугларһан байгаа. Тэдэнэр булта Иисусай бүтээһэн хэрэгүүд тухайнь дуулаад, тэрээндэ ерэбэ. ⁹Иисус эдэ үй түмэн зондо шахуулжа, низа даруулшахагүйн тула онгосо бэлдээд байхыень шабинартгаа захиба. ¹⁰Тэрэнэй ехэ олон хүнүүдые эмшэлэн эдэгээһэн хадань үбшэн хүнүүд тэрээндэ гараараа хүрөөд

абаха ханаатайгаар Иисусай зүг руу түлхилсэжэ байгаа. ¹¹ Досоогоо ада шүдхэртэй хүнүүд Иисусые харахадаа, урдань хүгэдэн унаад: «Ши Бурханай Хүбүүн байнаш», – гэжэ хашхаралдадаг байгаа. ¹² Бурханай табисуурта байһыемни нэгэшье хүндэ бү мэдүүлэгты гэжэ Иисус ада шүдхэрнүүдтэ хатуугаар захирдаг хэн.

Иисус арбан хоёр элшэнэрээ шэлэжэ абаба

¹³ Иисус хэдэн шабинараа өөртэйнь хамта хада дээрэ гарахыень дурадхаба, тиигээд тэдэнь ябалсаба. ¹⁴ Тэдэнэйнгээ дундаһаа Иисус арбан хоёрыень шэлэжэ абаад, элшэнэрээр томилоо бэлэй. Тэдэнь Иисустай хамта ябалсахаһаа гадна Һайн Мэдээсэл дэлгэрүүлхэ уялгатай, ¹⁵ ада шүдхэрнүүдые дараха эрхэ засагтай байгаа. ¹⁶ Арбан хоёрой нэгэнь Симон байгаа, Иисус тэрэниие Пётр гэжэ нэрлээ. ¹⁷ Баһа Яков ба Иоанн гэдэг Зэбэдэйн хоёр хүбүүд байлсаа. Иисус тэдэ хоёрто тэнгэрийн дуунай хүбүүд гэхэн удхатай «Боанергес» гэхэн нэрэ алдар үгэбэ. ¹⁸ Элшэнэрэй тоодо Андрей, Филипп, Варфоломей, Матвей, Фома, Алфейн Яков хүбүүн, Фаддей, Симон Кананит*, ¹⁹ һүүлдэнь Иисуста урбаһан Иуда Искариот байгаа.

Иисус ба ада шүдхэрнүүдэй ноён Веельзевул

²⁰ Иисусай гэртээ ерэхэдэнь, баһал хүн зон олоороо сугларжа, тэрэ шабинартаяа эдеэлхэшье забгүй болобо. ²¹ Тэрээн тухай Иисусай түрэлхидынь дуулахадаа, ухаанинь муудаа байна гэжэ бодоод, тэрэнээ асархаяа ошобо.

²² Иерусалим хотоһоо ерэхэн Хуули заадаг багшанар: «Энэ хүн Веельзевулай, ада шүдхэрнүүдэй ноёной мэдэлдэ байна! Веельзевулай аша туһаар ада шүдхэрнүүдыешье дарана!» – гэжэ хэлсэбэ.

²³ Тиигэхэдэнь Иисус тэдэ багшанарые өөртөө дуудаад, хургаалта үгэнүүдые хэлэбэ: «Бодоод үзыт, сатана яажа өөрыгөө дараха юм? ²⁴ Хубааралдаад, хоорондоо дайралдажа байһан хаан орон удаан байнгүй бутарха. ²⁵ Хубааралдаад, хоорондоо арсалдажа байһан гэр бүлэ удаан байнгүй халаха. ²⁶ Сатанашье өөрынгөө урдаһаа эсэргүүсэн бодобол, удангүй хосорхо юм. ²⁷ Бар хүсэтэй хүнэй гэртэ ороод, түрүүн эзэниень хүлижэ уяагүй хаа, хэншье эд зөөриень

---

* Эхэ бэшэгтэ «Кананит» гэжэ нэрлээтэй байдаг. Тиигэжэ римэй дарлалтын урдаһаа эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан еврей бүлгэмэй гэшүүдые нэрлэдэг байгаа.

тоножо шадахагүйл. Эзэниенъ хүлиһэн хойноол гэр барааень дээрмэдэхэ бшуу. ²⁸ Хүнэй үйлэдэһэн нүгэл шэбэлнүүдэй, хэлэһэн харата үгэнүүдэй хэдышые ехэ хара нүгэлтэй байбалнь, Бурхан тэдэниие хүлисэхэ юм, ²⁹ харин Нангин Һүлдые муушалһан муудхаһан хүниие Бурхан хэзээдэшье хүлисэхэгүй, тэрэ нүгэл шэбэлынъ хүниие хэтэ заяандаа дахажа ябаха юм гэжэ тааналта үнэн зүбые хэлэнэб». ³⁰ Досоогоо ада шүдхэртэй байна гэжэ Хуули заадаг багшанарай хэлсэдэг хадань Иисус иимэ юумэ хөөрэхэн ушартай юм.

Иисусай эжы ба дүүнэрынъ

³¹ Иисусай эжынъ, дүүнэрынъ ерэбэ. Тэдэнэр газар байгаад, тэрэниие дуудахыень гэр руу хүниие эльгээбэ. ³² Иисусые тойроод һууһан олон зон: «Хара даа, эжышни, дүүнэршни ерээд, шамайе хүлеэжэ байна», – гэбэ. ³³ Тиигэхэдэнь Иисус: «Минии эжы хэн гээшэб? Минии аха дүүнэр хэд гээшэб?» – гэжэ урдаһаань һураба. ³⁴ Тиигээд өөрыень тойроод һууһан зониие шэртэн хараад: «Эдэл минии эжы, минии аха дүүнэр гээшэ. ³⁵ Бурханай эрхэ хүсэлые дүүргэжэ байһан хүн бүхэн лэ минии аха дүүнэр, эгэшэ дүүнэр, эжымни гээшэ», – гэбэ.

Таряашан тухай һургаалта үгэ

4 ¹ Иисус Галилей далайн дэргэдэ дахин хүн зониие һургаба. Тэрэниие тойроод олон мянган зоной суглархада, Иисус онгосодо һууха болобо. Онгосонъ далайн уһанда, харин хүн зон эрье дээрэ зогсожо байгаа һэн. ² Тиигээд Иисус һургаалта үгэнүүдые хэрэглэн зондо ухаа зааба: ³ «Шагнагты даа! Нэгэ таряашан таряа тарихаяа гараба. ⁴ Үрэхээ саһахаданъ, зариманиинъ харгын хажууда унаба, тэдэниенъ шубууд ерэжэ тоншобо. ⁵ Зарим үрэхэниинъ хүрһэ багатай, шулуутай газарта унаба, тиигээд нимгэн хүрһэтэй газарһаа түргэн бултайба. ⁶ Харин наранай гарахада, гүнзэги үндэхэлөөгүй зүлгэ ногоон уршыгаад хатажа байгаа. ⁷ Баһа зарим үрэхэнүүд үүргэнэ соо унажа, хөөгтэ даруулаад, ургаса үгэжэ шадабагүй. ⁸ Зарим үрэхэниинъ үрэхэлтэй газарта унажа, ехэ һайн ургаса үгэбэ: тариһанда ороходоо гуша, жара, али зуу дахин ехэ ургаса хадагаба».

⁹ Тиигээд Иисус: «Шэхэтэй юм һаа, анхарагты», – гэжэ хэлэбэ.

Хургаалта үгэнүүдэй зорилго

¹⁰ Зоной тарахада Иисусай арбан хоёр элшэнэр, үшөө нэгэ хэды хүн тэрээнтэй үлөөд, хөөрэхэн хургаалта үгэнүүдээ тайлбарилжа үгэхыень гуйба. ¹¹ Иисус тэдэндэ: «Бурханай хаан түрэ тухай гүн нюусанууд таанадтал тайлбариллагдана, харин гадуур байһан тэдэ зондо би хургаалта үгэнүүдээр лэ хөөрэнэ гээшэб. ¹² Тиимэхээ:

*„Тэдэнэр хараба, шэртэбэшье,
юумэ обёорхогүй.
Тэдэнэр сонособо, шагнабашье,
юумэ ойлгохогүй.
Хэрбээ юумэ обёордог, ойлгодог хаа,
тэдэ Бурханда хандаха хэн,
тийгээд Бурхан тэдэниие хүлисэхэ хэн“», – гэжэ хэлэбэ.*

*Таряашан тухай хургаалта үгэнүүдээ Иисус
тайлбарилжа үгэнэ*

¹³ Удаань Иисус хураба: «Хургаалта эдэ үгэнүүдые таанад ойлгоногүй аалта? Тиихэдээ бусад хургаалта үгэнүүдые яжа ойлгохотнай гээшэб? ¹⁴ Үнөөхи тарилгашамнай Бурханай үгэ тарина. ¹⁵ Бурханай үгэ дуулабашье, тэрээндэ гүйсэд ханалаа табяагүй хүндэ шолмос ерээд, сэдхэл зүрхэндэнь хуурижаагүй үгэ абаад арилшадаг – харгын хажууда таригдаһан үрэхэн тон энээндэл адли юм. ¹⁶ Шулуутай газарта таригдаһан үрэхэн тухай тайлбарилбал, иимэ: али нэгэ хүн үгэ шагнаад, тэрэниие абаһаар лэ баяртайгаар сахина, ¹⁷ зүгөөр тэрэ үгэ сэдхэлдэнь гүнзэгы үндэхэлээгүй, тиимэхээ удаан тогтоногүй. Үгын түлөө бэрхэшээлэй тудaa хаань, али мүрдэлгэ зоболонгуудай дайраа хаань, энэ хүн айһан хүрдэхэндөө Бурханай үгэхөө тэрэ дороо арсаха. ¹⁸ Үүргэнэ соо унаһан үрэхэн тухай удхалбал, иимэ байна: хэн нэгэн Бурханай үгэ шагнабашье, ¹⁹ энэ оршолонгой байдалда дашууран абтаһандаа, баялиг зөөридэ, тэрэ мэтын элдэб юумэнүүдтэ шунаһандаа үгын удха ойлгодоггүй, тиимэхээ тэрэ үгэ ямаршые үрэгүй байдаг. ²⁰ Үрэхэлтэй хүрхэндэ ургаһан үрэхэн иимэ удхатай: Бурханай үгэ шагнаад, тэрэниие хэшээлтэйгээр сахиха байһан хүнүүд саашадаа аша туһатай юм. Нэгэ зариманиинь зуу дахин, нүгөөдүүлынь жара дахин, бусадынь гуша дахин үлүү үрэдүн асардаг».

Зулын гэрэл тухай

²¹ Иисус үргэлжлүүлбэ: «Таанад зула аһаагаад, тэрэнээ ямар нэгэн амһартаар бүглэдэггүйт, али орон дороо табидаггүйт. Харин тэрэнээ үндэр табюур дээрэ табидаг ха юмта. ²² Ямаршые нюуса заабол эли болодог, ямаршые далда юумэн заабол мэдэгдэдэг юм. ²³ Тиимэхээ шэхэтэй юм хаа, анхарагты.

²⁴ Дуулажа байһан юумээ анхаралтайгаар шагнагты! Ямар хэмжээгээр хэмжэнэбта, тэрэл хэмжээгээр, үшөө нэмээдшые Бурхан таанадта хэмжэжэ үгэхэ*. ²⁵ Ушарынь юуб гэбэл, юумэтэй байһан хүндэ нэмэгдэжэ үгтэхэ. Юумэгүй байһан хүнхөө һүүлшын юумэниинь абтаха».

Ургажа байһан үрэн тухай һургаалта үгэнүүд

²⁶ Иисус үргэлжлүүлэн хэлэбэ: «Бурханай хаан түрэ ямархан бэ? Бодоод үзэгты, нэгэ хүн газарта үрэнэ тарина, ²⁷ тиигээд һүниндөө унтана, үдэртөө бодоод ябана, зүгөөр үрэнэниинь ургажал байна. Теэд хайшан гээд ургажа байһыень тэрэ хүн мэдэнэгүй. ²⁸ Газар өөрөө үрэнэниень ургуулна бшуу. Түрүүшээр ногоониинь бултайна, тиигээд залаална, хожомынь залаагаар дүүрэн орооһо таряан бии боложо эдешэнэ. ²⁹ Тиин ургасын эдешэхэдэ хуряалгын саг боложо, үнөөхи хүн хадуураа баряад хадахаяа гарадаг юм».

Горчицын үрэн тухай һургаалта үгэнүүд

³⁰ Иисус иигээд үүргэлжлүүлбэ: «Зай, Бурханай хаан түрэ юунтэй адлиб? Ямар һургаалта үгэнүүдээр тэрэниие тайлбарилжа болохоб? ³¹ Бурханай хаан түрэ болбол газарта һуулгагдаһан горчицын үрэнэтэй адли юм. Тэрэ үрэнэн газар дэлхэйдэ ургадаг ургамалнуудай хамагай жэжэниинь юм. ³² Харин ургахадаа, тэрэ бүхы ургамалнуудһаа ехэ болодог, тэнгэрийн шубуудай уурхайгаа заһажа боломоор һаглагар томо һалаануудые үгэдэг».

³³ Хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө Иисус бусадшые олон һургаалта үгэнүүдые хэрэглэжэ байгаа, тиихэдэ тэдэнэй ойлгожо абаха аргаар

---

* Хоёр янзаар ойлгожо болохо: 1. Ямар хэмжээгээр үгэ дууланабта, тэрэл хэмжээгээр, үшөөшые нэмээд Бурхан таанадта ойлгосо үгэхэ; 2. Ямар хэмжээгээр бусадые шүүбэрилнэбта, тэрэл хэмжээгээр, бүришые шөрүүнээр Бурхан таанадые шүүбэрилхэ.

хургадаг байгаа. ³⁴Тэдэ зондо Иисус гансал хургаалта үгэнүүдээр хэлэдэг бэлэй. Харин шабинартайгаа гансаараа үлэхэдөө тэрэ бүхы юумэнүүдые тайлбарилжа үгэдэг хэн.

Иисусай шуурга номгоруулхан тухай

³⁵Тэрэл үдэшэлэн Иисус шабинартаа: «Далайн нүгөө эрьедэ гараябди», – гэжэ дурадхаба. ³⁶Иисус шабинартайгаа хүн зоние орхёод, онгосоороо далай гаталба. Баһа ондоошые онгосонууд хойноһоонь тамарба. ³⁷Гэнтэ хуй халхин буужа, онгосонь далайн долгинодо сохюулаад, арайл шэнгээгүйхэн уһаар дүүрэшэбэ. ³⁸Энэ үедэ Иисус тархи дороо юумэ дэрлээд онгосын һүүл хабида унтажа байгаа. Шабинарынь багшаяа хэрюулэн: „Багша! Бидэнэй үхэхээ байхада, танда хамаагүй гээшэ гү?“ – гэлдэбэ.

³⁹Тиигэхэдэнь Иисус хүл дээрээ бодоод, халхи саража, долгиноудта: «Аалин бологты, намдагты!» – гэжэ захирба. Тэрэ дороо халхин намдажа, далай долгилхоёо болижо, оршон тойрон огто аалин намдуу болошобо. ⁴⁰Тиигээд Иисус шабинартаа хандажа: «Таанад юундэ иитэрээ айбабта? Этигэл хүзэггүйл байна гүт?» – гэбэ.

⁴¹Тэдэнь бүришые ехээр айн хүрдэһэн юумэд: «Халхиешые, далайешые мэдэлдээ оруулаад байдаг энэ хүмнай хэн гээшэб?» – гэжэ өөһэд дундаа хэлсэбэ.

Иисус ада шүдхэртэй хүниие эдэгээбэ

5¹Иисус шабинартайгаа Галилей далай гаталаад, Гераса хотын шадар ерэбэ. ²Тэрэнэй онгосоһоо буухатайнь сасуу досоогоо ада шүдхэртэй нэгэ хүн агы нүхэн хуурсагуудһаа шамдуухан гаража ерэбэ. ³Тэрэ хүн агы нүхэн хуурсагуудта байрладаг байгаа, тиихэдэ хэншые тэрэниие гэнжээршые хүлин барижа шададаггүй бэлэй. ⁴Тэрэнэй гар хүл оло дахин гэнжээр хүлибэшые, тэрэ гэнжэнүүдээ таһа татадаг, түмэр шүдэрнүүдые эбдэдэг байгаа. Тиигээд хэншые тэрэниие диилэжэ мэдэлдээ абаха аргагүй бэлэй. ⁵Тэрэ хүн үдэр һүнигүй хада уулаар гү, али агы нүхэн хуурсагуудаар тэнэжэ, хашхаржа, бэеэрээ шулуу нэшэжэ байдаг хэн.

⁶Тэрэ хүн Иисусые холоһоо хараһаар хажуудань гүйжэ ерээд, хүлдэнь унажа: ⁷«Иисус, Дээдын Бурханай Хүбүүн, би танда ямар хамаатай хүнбиб? Намайе бү зобоогыш даа гэжэ Бурханай нэрээр гуйнаб!» – гэжэ байгаад бархирба. ⁸Тиигэжэ бархирһанайнь ушар

хэлбэл, Иисус ада шүдхэртэ: «Энэ хүнхөө гара!» – гэжэ захирхан байгаа. ⁹Тиигээд Иисус: «Нэрэшни хэн бэ?» – гэжэ хураба. «Үй түмэн гэжэ нэрэтэйб, юундэб гэхэдэ, бидэ угаа олонбди», – гэжэ үнөөхи хүниинь харюусаба. ¹⁰«Энэ орон нютагһаа ада шүдхэрнүүдые бү үлдыт даа», – гэжэ тэрэ дахин дахин Иисусые гуйба. ¹¹Тэрэ үедэ хадын хаяагаар хүрэг гахай бэлшэжэ байгаа. ¹²«Маанадые энэ гахайн хүрэгтэ эльгээгыш даа, гахайнууд соо орохыемнай зүбшөөгыш даа», – гэжэ ада шүдхэрнүүд Иисусые гуйба. ¹³Иисусай зүбшөөхэдэ, ада шүдхэрнүүд үнөөхи хүнхөө гараад, гахайнууд руу оробо. Тиин хоёр мянган тооной шахуу гахайн хүрэг эгсэ эрьехээ далай руу хүрэжэ шэнгэшөө бэлэй.

¹⁴Гахай манаашад хото хүдөөгөөр ябаад, энэ ушар тухай зондо дуулгаба. Тиигээд хүн зон юунэй болоһые харахаяа тэрэ газарта ерэжэ байгаа. ¹⁵Тэдэнэй Иисуста ерэхэдэнь, үй түмэн ада шүдхэрнүүдтэ барюулаатай байһан хүн хубсалаад, элүүр ухаантай хууба, тиимэһээ хүн зон ехээр айжа хүрдэбэ. ¹⁶Ада шүдхэрнүүдтэ барюулаатай байһан хүнтэй, гахайн хүрэгтэй юунэй болоһые хараһан зон суглараашадта хөөрэбэ. ¹⁷Тиигэхэдэнь хүн зон нютагһаань гаража ошоһые Иисусые гуйба.

¹⁸Иисусай онгосодоо хуужа байхадань, урдань досоогоо ада шүдхэрнүүдтэй байһан хүн суг ябалсахаар зүбшөөл гуйба. ¹⁹Тээд Иисус зүбшөөбэгүй, харин: «Гэртээ харижа, шамда Дээдын Эзэнэй хэды ехэ юумэ бүтээһэн тухай, үршөөл хайратай байһан тухай гэртэхиндээ хөөрэжэ үгэ», – гээ һэн.

²⁰Тиимэһээ тэрэ хүн Декаполис гэдэг арбан хотын оршон тойроноор ябажа, тэрээндэ Иисусай хэды ехэ юумэ бүтээһэн тухай хүн бүхэндэ хөөрэбэ. Энэ ушар тухай дуулаһан лэ хүн бүхэн гайхажа ханаба.

Үхэнэн басаган ба үбшэн эхэнэр тухай

²¹Иисус онгосоороо дахин Галилейн далай гаталжа, нүгөө эрьедэнь гараба. Тэндэнь тэрэниие тойроод олон зон суглараа бэлэй.

²²Мүргэлэй гэрэй дарганарай нэгэн болохо Иаир гэжэ нэрэтэй хүн тишээ ерээ. Иисусые хараад, тэрэ хүлдэнь унажа, ²³ехээр гуйжа оробо: «Бага басагамни үхэхээ эхбтэнэ. Ошожо, тэрэнииемни гарараа хүрыш даа, тиигээ хаашни тэрэмни эдэгэхэ, амиды байхал».

²⁴Иисус тэрэ хүнтэй гэртэнь ошобо. Хойноһоонь үнөөхил олон зон дахасалдан, эндэ тэндэһэнь түрисэлдэн ябаба.

²⁵ Тэрэ зоной дунда арбан хоёр жэлэй турша соо шуһа гоожоод тогтодоггүй үбшэнтэй нэгэ эхэнэр ябалсаа. ²⁶ Тэрэ эхэнэр олон эмшэдээр ябажа, бүхы алта мүнгээ бараһаншые һаа, оройдоо һайжараагүй, харин бүри муудажал байгаа. ²⁷ Иисус тухай дуулахадаа, тэрэ улад зоноор түрисэлдэн Иисусай араһаа дүтэлөөд, мэдүүлэнгүйгөөр хубсаһандань халта хүрэбэ. ²⁸ Иисусай хубсаһандань халташые хүрөө һаа эдэгэхэб гэжэ тэрэ һанажа байгаа ха юм. ²⁹ Тиигэхэтэйнь сасуу үнэхөөрөө шуһаниинь гарахаяа болижо, тэрэ эдэгэһэнээ мэдэрбэ. ³⁰ Тэрэл үедэ Иисус хүсэ шадалайнгаа буураһые ойлгобо. «Хэн намайе хүрөөб?» – гэжэ тэрэ асууба. ³¹ Багшынгаа юун тухай һураһыень ойлгоогүй шабинарынь: «Таниие тойроод байһан зон эндэ тэндэһээтнай түринэл. „Хэн намайе хүрөөб“ гэжэ юундэ асуугаа юмта?» – гэбэ.

³² Тиихэдэнь Иисус хубсаһандань хүрэхэн хүниие харахаяа тойрон шэртэбэ. ³³ Үнөөхи эхэнэр өөртэйнь юунэй ушарһые тухайлаад, айһан хүрдэһэн, шэшэрһэн юумэ Иисуста дүтэлэн, урдань хүгэдэн унажа, сэхыень хэлэбэ. ³⁴ «Басаган, этигэлшни шамайе абараа. Ши амгалан тайбан, элүүр энхэ, үбшэ хабшангүй ябыш даа», – гэжэ Иисус эхэнэртэ хэлэбэ.

³⁵ Тиигэжэ байтарынь мүргэлэй гэрэй даргада хэдэн хүн ерэжэ: «Басаганшни наһа бараа, ши багшые бү тухашаруула», – гэжэ хэлэбэ. ³⁶ Зүгөөр Иисус хэлээшыень тоонгүй: «Бү ай. Этигээд лэ бай», – гэжэ Иаирта хэлэбэ.

³⁷ Тиигээд Пётр, Яков, тэрэнэй Иоанн дүү гурбанһаа ондоо хэндэшые хойноһоонь ябахые Иисус зүбшөөбэгүй. ³⁸ Тэдэ мүргэлэй гэрэй даргында ерээд, зоной хөөрсэгэнэхые, бахардан үймэхые, шангаар уйлалдахые, бархиралдахые хараба. ³⁹ Иисус гэртэ ороод: «Юундэ иитэрээ бархиралдана гээшэбта? Басаган үхөөгүй, миин лэ унтажа байнал», – гэбэ. ⁴⁰ Тиигэхэдэнь тойроод байһан улад зон Иисусые наада барин энеэлдэбэ.

Иисус бүгэдэ зоние гаргаад, үнөөхи басаганай аба эжытэй, гурбан шабинартайгаа басаганай хэбтэһэн таһалгада оробо. ⁴¹ Тиигээд басаганай гарһаань баряад: «Талита кум!» – гэбэ (энэнь: «Басаган, бодо!» – гэхэн удхатай). ⁴² Басаган тэрэ дороо бодоод, таһалгаараа ябаба. Тэрэ арбан хоёр наһатай байгаа. Энэ ушарай гэршэ болоһон зон ехэл гайхажа ханаба. ⁴³ Гэхэдэ Иисус энээн тухай нэгэшые амитанда бү дуулгагты гэжэ захираа һэн. Тиигээд: «Басаганда эдихэ юумэ үгэгты», – гэжэ хэлээ.

Назарет хотынхин Иисуста үнөөрхэбэ

6¹ Тэндэхээ Иисус шабинартайгаа хамта түрэнэн хотодоо бусажа ерэбэ. ² Тэрэ суббото болоходо хүн зоние хургахаяа мүргэлэй гэртэ ошобо. Тэрэниие шагнаһан олон зон гайхалдажа: «Яажа эдэ бүхэниие энэмнай бүтээнэ гээшэб? Иимэ гайхамшагта үйлэ хэрэгүүдые бүтээхэ сэсэн ухаан, хүсэ шадал тэрээндэ хаанаһаа заяагдаа гээшэб? ³ Үгы, энэмнай дархан бэшэ һэн гү? Мариягай хүбүүниинь, Яковай, Иосиин, Иудын, Симонэй ахань бэшэ һэн гү? Дүү басагадынь энэ хотодо маанадаар ажаһууна бэшэ аал?» – гэлсэбэ. Тиигэжэ тэдэ зон тэрэнэй талаар һэжэглэжэ байгаа.

⁴ Харин Иисус тэдэндэ: «Лүндэншэдые нютагынхидһаань, түрэлхидһөө, гэр бүлэһөөнь бусад зон булта хүндэлжэ ябадаг юм», – гэжэ хэлэбэ. ⁵ Иимэл ушарһаа Иисус нютагтаа гайхамшагта хэрэгүүдые бүтээхэ аргагүй боложо, үсөөхэн лэ үбшэнтэниие гараараа адислан эдэгээбэ. ⁶ Нютагайнгаа зоной тиимэ этигэл хүзэггүй байдалы Иисус гайхаһаар лэ байгаа.

Иисус арбан хоёр элшэнэртээ захяа заабари үгэнэ

Иисус оршон тойрон тосхонуудаар ябажа, зоние хургаба. ⁷ Тэрэ арбан хоёр шабинараа дуудаад, ада шүдхэрнүүдые дараха эрхэ засаг олгон, хоёр хоёроорнь иишэ тишэнь эльгээбэ. ⁸ Тиигэхэ зуураа тэдэндэ иимэ захяа үгэбэ: «Замдаа гансал тулга таягтай гаража байгты. Эдэе хоол гү, али туулмаг сүүмхэ гү, али алта мүнгэ абаад ябахын хэрэг үгы. ⁹ Сандаали үмдөөд гарагты, гэхэтэй зэргэ һэлгэхэ хубсаһа абаад ябахын хэрэг үгы. ¹⁰ Ямар нэгэн гэртэ уригдаһан байбал, хотоһоо гаража ошотороо тэрэл айлдаа байха ёһотойт. ¹¹ Хэрбээ ямар нэгэ нютагта таанадые угтажа абаха дурагүй гү, али хэлэһыетнай дуулаха дурагүй байбал, хүлдэтнай халдаһан тоһоо һэжэрэн дурагүйлхэһэнөө мэдүүлээд, тэрэ нютагһаа гаража ошогты».

¹² Тиигэхэдэнь элшэнэр замда мордожо, нүгэлөө орхёод, Бурханда хандагты гэжэ хүн бүхэндэ номнобо. ¹³ Тэдэнэр ада шүдхэрнүүдые олоор гаргажа, үбшэн зоние олива тоһоор түрхээд эдэгээжэ байгаа.

Уһаар арюудхагша Иоаннай нүгшэһэн тухай

¹⁴ Иисус тухай һураг хаа хаанагүй гаража, Иродойшыё һонорто хүрэбэ. Зарим хүнүүд: «Энэ Уһаар арюудхагша Иоанн амидыраад, иимэ гайхамшагта хэрэгүүдые бүтээнэ», – гэлсэжэ байба. ¹⁵ Нүгөө

зариман: «Энэ Илия байна», – гэбэ. Үшөө нүгөөдүүлын: «Эртэ урда үеын лүндэншэдтэл адли лүндэншэн хаш», – гэлсэбэ. ¹⁶ Харин Ирод энээн тухай дуулахадаа: «Энэ намда толгойгоо таһа сабшуулһан Иоанн амидыраа», – гэжэ хэлэбэ. ¹⁷⁻¹⁸ Ушарын хэлэбэл, Ирод Филипп дүүгэйнгээ Иродиада һамгатай һууһан байгаа. Тиигэхэдэнь Иоанн: «Ши дүүгэйнгээ һамгатай гэрлэхэ ёһогүйш», – гэжэ Иродтэ хэлээ һэн. Тиимэһээл Ирод Иродиадын һайшаалда хүртэхын тула Иоанны түрмэдэ һуулһан байгаа.

¹⁹ Тиихэдэ Иродиада Иоаннда ехээр хороо бусалжа, тэрэниие алахаяа һанаа, гэхэдэ Иродһээ боложо хүсэлөө бэлүүлхэ аргагүй байгаа. ²⁰ Иоаннай эрхим һайн, гэгээн хүн байһыень мэдээд, Ирод тэрээнһээ айдаг, тэрэниие хамгаалдаг бэлэй. Иоаннай хэлэһэн юумэнүүдэй һанааень зобоодогшые һаань, Ирод тэрэниие шагнаха дуратай байгаа, шагнадагые байгаа.

²¹ Одоошые Иродиада таарамжатай саг тудаба. Ирод түрэхэн үдэртөө дашарамдуулан, бүхы түшэмэлнүүд, сэрэгэй дарганар, Галлиейн нэрэ хүндэтэй хүнүүдые суглуулаад, ехэ найр хэбэ. ²² Тэндэ Иродиадын басаган хатаржа, Иродтэ, айлшадтань ехээр һайшаагдаба. Тиимэһээ Ирод тэрээндэ: «Дуратай юумэеэ эри, хүсэхэн лэ юумыешни үгэхэб!» – гэбэ. ²³ «Эриһэн лэ юумыешни үгэхэб, хаан оройнгоо хахадыньшые үгэхэдэ бэлэнби», – гэжэ Ирод тангариглаһан байгаа.

²⁴ Басаган эжыдээ ошожо: «Юу эрихэбиб?» – гэжэ һураба. «Уһаар арюудхагша Иоаннай толгой эри», – гэжэ эхэнь харюусаба. ²⁵ Басаган һөөргөө хаанда түргэхэн ошожо: «Уһаар арюудхагша Иоаннай толгой табак дээрэ табяад, намда энэ гэхээр үгэхыешни хүсэнэб», – гэбэ.

²⁶ Ирод хаан һанаата болобошые, бүхы айлшадтай урда үгөө үгэхэн тула басаганай хүсэл дүүргэнгүй байха аргагүй байба. ²⁷ Ирод тэрэ дороо харуулайнгаа сэрэгшэдэ түрмэдэ байһан Иоаннай толгой таһа сабшаад, абаад ерэхыень захирба. ²⁸ Тэрэ сэрэгшэнь Иоаннай толгойе табак дээрэ табяад, басаганда асаржа үгэбэ, тэрэниие басаган эхэдээ үгэбэ. ²⁹ Иоаннай шабинарын энээниие дуулаад, бэеыень агы нүхэн хуурсагта абаашажа хүдөөлүүлһэн байгаа.

Иисус табан хилээмээр таба мянган хүниие садхааба

³⁰ Элшэнэр Иисустаа бусажа ерээд, юу хэхэнээ, улад зондо юу зааһанаа хөөрэбэ. ³¹ Ехэ олон зоной ерэжэ ошожол байһан хада Иисус элшэнэртэйгээ эдихэ уухашые сүлөөгүй байгаа. Тиимэһээ тэрэ

шабинартаа: «Эзэгүй газарта ошожо, нэгэ бага амарая», – гэжэ дурдахба. ³² Тиигээд тэдэнэр онгосодоо һуугаад, эзэгүй газар руу тамарба. ³³ Теэд олон зон тэдэнэй тамаржа ябахые хараад, хайшаа ошохыень тухайлжа байгаа. Тиимэхээ элдэб хотын зон Иисусай ба шабинарайнь урда гаража нуурай эрьсээр гүйлдэбэ.

³⁴ Иисус онгосоһоо буухадаа, тэндэ олон зоной сугларһые хараба, хонишонгүй хонидтол мэтэ байһан тэдэниие хайрлан, олон юумэнүүдтэ хургажа эхилбэ. ³⁵ Үдэшэ болоходо шабинарынъ багшадаа ойртоод: «Мүнөө орой болошоо, энэ эзэгүй газар байна. ³⁶ Тиимэхээ хажуугаархи тосхон, отогуудаар орожо, эдихэ юумэ худалдажа абахыень эдэ зоноо табиит даа», – гэбэ.

³⁷ «Таанад өөһэдөө эдэндэ эдихэ юумэ үгэгты», – гэжэ Иисус харюусаба. «Эдэ зоние эдеэлүүлхын тула хоёр зуун динари мүнгөөр хилээмэ худалдажа абахамнай гээшэ гү?» – гэжэ шабинарынъ гайхаба.

³⁸ «Хэды хилээмэтэй байнабта, хараад ерэгты», – гэбэ Иисус. Тэдэнь ошожо хараад: «Табан монсогор хилээмэтэй, хоёр багахан загаһатай байнабди», – гэжэ дуулгаба. ³⁹ Тиигэхэдэнь Иисус эдэ зоноо бүлэг бүлэгөөр хубаагаад, зүлгэ ногоон дээрэ һуулгагты гэжэ шабинартаа захирба. ⁴⁰ Хүн зон зуу зуугаар, али таби табяар хубааралдан, бүлэгүүд болон һуубад. ⁴¹ Тиигээд Иисус үнөөхи табан монсогор хилээмээ, хоёр загаһаяа абаад, тэнгэри өөдэ шэртэн, Бурханда баяр баясхалан хүргэбэ. Хилээмээ хухалан, хүн зондо хүртөөжэ хубаахыень шабинартаа үгэбэ. Удаань хоёр загаһаяа хухалжа, хүн зондо хүртүүлбэ. ⁴² Хүн бүхэн дураараа эдижэ садаа һэн. ⁴³ Тиигээд шабинарынъ арбан хоёр түрсүүгээр дүүрэн хилээмэнэй, загаһанай үлөөдэхэ суглуулба. ⁴⁴ Хамта дээрээ эдеэлһэн зоной тоодо табан мянга шахуу гансал эрэшүүл байлсаа һэн.

Иисус уһан дээгүүр ябана

⁴⁵ Тиигэмсээрээ Иисус шабинараа онгосодо һуулгажа, нуурай нүгөө бээдэ оршоһон Бетсаида хото руу өөрһөөнь түрүүлэн тамархыень захирба. Харин өөрөө улад зоной таратар үлөө бэлэй. ⁴⁶ Зоной тарахада Иисус хада өөдөө зальбархаяа гараба. ⁴⁷ Үдэшэ болоходо тэрэ үнөөхи газартаал гансаараа байба, харин шабинарынъ онгосоороо далайн тэгэндэ хүрэжэ байгаа. ⁴⁸ Урдаһаань үлөөһэн һалхинтай тулалдажа байһан шабинараа харахадаа, Иисус хүниин дүрбэдэхи харуулай үеэр*

---

* Мүнөөнэйхээр хүниин гурбан саһаа үглөөнэй зургаан саг болотор.

уһан дээгүүр ябаад, шабинартаа ошобо. ⁴⁹Тэрэнэй уһан дээгүүр ябаһыень хараһан шабинарынъ сошожо, хии үзэгдэл гэжэ һанаад, айһандаа хашхаралдаба. ⁵⁰Тэрэниие хараад, шабинарынъ бултадаа ухаа алдаба. Харин Иисус тэдээндэ: «Зоригоо бү алдагты. Би Иисус байнаб, бү айгты», – гэбэ. ⁵¹Тиигээд Иисус шабинарайнгаа онгосодо һууба, һалхиншье намдаба. Харин шабинарынъ гайхахын ехээр гайхаба. ⁵²Тэдэнэр хилээмэнтэй бүтээһэн гайхамшагта хэрэгэй үнэн удхые ойлгоогүй, тэдэнэй ухаан бодолынь балартаад байгаа бшуу.

Иисус Геннисарет хотодо үбшэн зоние эдэгээнэ

⁵³Иисус шабинартайгаа далайе гаталжа, Геннисаредэй газарта хүрэжэ ерээд, онгосоо эрье дээрэ гаргаба. ⁵⁴Онгосоһоо буухатайнъ сасуу тэндэхи улад зон Иисусые таниба. ⁵⁵Тиигээд оршон тойронхи бүхы нютагуудаар гүйжэ, Иисусай хаана байһыень дуулахадаал, тишэнь үбшэн зоние дэбисхэртэйнъ асаржа байгаа. ⁵⁶Иисусай хаанашье ябаханда, хото хүдөөгөөршье ороходо, хүнүүд тэрээндэ үбшэн хүнүүдые асаржа, хубсаһандатнай халташье хүрэхыень зүбшөөгьт даа гэжэ гуйдаг байгаа. Тиин хубсаһандань гараараа хүрөөд абаһан бүхы хүнүүд эдэгэшэдэг бэлэй.

Үбгэ эсэгэнэрэй һургаал

7 ¹Иерусалимһаа хэдэн фарисейнүүд, Хуули заадаг зарим багшанар ерээд, Иисусые тойрон сугларба. ²Иисусай зарим шабинарай гараа гуримай ёһоор угаангүй эдеэлжэ байхые тэдэ обёорбо. ³Фарисейнүүд, бусадшье бүхы еврейнүүд хуушан заншалнуудаа наринаар сахижа, гар угаалгын тусхай ёһололгүйгөөр эдеэ хоолдо хүрэдэггүй байгаа. ⁴Худалдаа наймаанай газарһаа юумэ асараад, өөһөдыгөө угаажа арюудхаагүй һаа, тэдэ эдидэггүй байгаа. Мүн тэдэ аяга шанагаа, амһарта табагаа, забьяануудаа, һандали һуудалнуудаа оро дэрээ угааха гэхэ мэтын ондоошье заншал гуримуудые сахидаг бэлэй.

⁵Тиимэхээ фарисейнүүд, Хуули заадаг багшанар Иисуста хандан: «Шабинаршни юундэ үбгэ эсэгэнэрэймнай заһан заншалнуудые сахинагүйб? Тэдэшни яахадаа гараа угаангүйгөөр эдеэлнэб?» – гэбэ.

⁶Иисус харюудань хэлэбэ: «Хоёр нюурта таанад тухай Бурханай хэлэһые Исаяя лүндэншэ үнэн зүбөөр буулгажа бэшээ юм:

*„Эдэ зон намайе миин лэ үгөөрөө хүндэлөөд,
харин зүрхэ сэдхэлдээ нам тухай огто бодоногүй.*

⁷ Хүнүүдэй зохёон ёһо гуримуудта хургажа байхадаа, тэдэ дэмы намда мургэнэ даа“.

⁸ Таанад Бурханай захяа заабаринуудһаа арсаад, хүнэй зааһан ёһо гуримуудые сахибат. ⁹ Таанад Бурханай захяа заабаринуудые гурим заншалнуудаараа арга мэхэтэйгээр хэлгэжэ шададаг байнат. ¹⁰ „Аба эжы хоёроо хүндэлэ“, „Аба эжы хоёроо муушалһан хүн үхэлдэ хүртэхэ ёһотой“ гэжэ Моисейгээр дамжуулан Бурхан хэлэһэн байгаа. ¹¹ Харин таанад эхэ эсэгэдэе туһалха юумэтэй байгаад, „Энэшни Корбан“, ондоогоор хэлэбэл, Бурханда үргөөтэй юм гэхэнь зүб гэжэ зониие хургахадаа, ¹² аба эжыдэе ямаршые туһа бү хүргэгты гэжэ хурганат. ¹³ Тиигэжэл таанад Бурханай захяа заабариие өөһэдынгөө тогтооһон ёһо заншалаар хэлгэнэт, тиин үшөөшые олон иимэрхүү юумэнүүдые таанад үйлэдэжэ байдагта».

Ямар юумэнүүд хүниие бузарланат?

¹⁴ Иисус дахин улад зониие өөртөө дууджа хэлэбэ: «Хүн бүхэн хэлэһыемни шагнажа, ойлгохые хэшээгты! ¹⁵ Гаднаһаа досоотнай орожо байһан юумэн таанадые бузарладаггүй юм. Харин досооһоотнай гаража байһан юумэн таанадые бузарладаг. ¹⁶ Шэхэтэй юм һаа, анхарагты»*.

¹⁷ Иисусай улад зониие орхёод гэртэ ороходонь, хэлэһэнээ манда тайлбарилжа үгыт гээд шабинанынь тэрэниие гуйба. ¹⁸ «Мүнөө болотор таанад хэлэһыемни ойлгобогүй гээшэ гүт? Гаднаһаа зосоотнай ороһон ямаршые юумэн үнэндөө таанадые бузарлажа шадахагүй, ¹⁹ юундэб гэхэдэ, тэрэ юумэн танай зүрхэндэ ороно бэшэ, харин танай хотондо ороод, һүүлдэнь бөөһээтнай гаргагдадаг ха юм». (Иигэжэ хэлэхэдэе Иисус ямаршые эдэе хоолые эдихэдэ зохихо юм гэжэ батална гээшэ).

²⁰ Тиигээд Иисус үргэлжэлүүлбэ: «Досооһоотнай гарадаг юумэн таанадые бузарладаг гээшэ. ²¹ Досоотнай, һанаа зүрхэндэтнай нүгэлтэ хүсэлэнгүүд түрэжэ, таанадые ташаяангы ябадалда хүргэдэг, хулгай хүүлэдэг, алаха хюдаха тээшэ, ²² эрэдэе гү, али эхэнэртэе урбаха тээшэ түлхидэг, хомхой сэдхэлтэй, хара һанаатай болгодог, худал хуурмаг, зальхай ябадал, атаа жүтөө түрүүлдэг, хэрүүл ама гаргадаг, бардам зан, тэнэг ааша гаргадаг. ²³ Эдэ бүхы нүгэлтэ юумэнүүд досооһоотнай гараад, өөһэдыетнай бузарладаг юм».

---

* Энэ зүйл зарим эхэ бэшэгүүдтэ үгы байдаг.

Эхэнэрэй хүзэг этигэл тухай

²⁴ Иисус Галилейн гаража, Тир хотын шадар ерэжэ, нэгэ гэртэ зогсобо. Эндэ ерэнэн тухайгаа хүнүүдтэ мэдүүлхэ дурагүй байбашье, танигдангүй байжа шадабагүй. ²⁵ Ада шүдхэртэ барюулхан басаганай эхэнь Иисус тухай дуулаад, тэрээндэ ерэжэ, хүлдэнь унаба. ²⁶ Еврей-бэшэ тэрэ эхэнэр Сирийн Финики гэжэ газарһаа гарбалтай байгаа. Басагыемни барихан ада шүдхэрые гаргажа үгыт даа гэжэ тэрэ эхэнэр Иисусые гуйба. ²⁷ Харин Иисус тэрэ эхэнэртэ: «Нэн түрүүн үхибүүдые садхааха хэрэгтэй. Тэдэнэй эдихэ хоол абаад, нохойнуудта хаяхань зохихогүй юм», – гэбэ. ²⁸ «Тиимэшьел даа, Дээдын Эзэн, теэд шэрээһээ унаһан үхибүүдэй үлөөдэһые нохойнуудшые эдидэг ха юм», – гэжэ үнөөхи эхэнэрын харюусаба. ²⁹ «Зүб даа энэ харюушни. Ши гэртээ хари, басаганайшни досооһоо ада шүдхэр гаража тонилоо», – гэжэ Иисус эхэнэртэ хэлэбэ. ³⁰ Гэртээ ерээд, тэрэ эхэнэр басаганайгаа орон дээрээ хэбтэхыень хараба; досоохи ада шүдхэрын гаража ошоһон байба.

Иисус хэлэгүй дүлии хүниие эдгээбэ

³¹ Тирэй шадархи газарһаа гараад, Иисус Сидон хотоор дайраад, Галилей далай тээшэ зүглэбэ. Замдаа тэрэ Декаполис гэжэ нэрэтэй арбан хотын хажуугаар үнгэрбэ. ³² Хэдэн хүн тэрээндэ дүлии, арай шамай дуугардаг хүниие асаржа, дээрэнь гараа табижа адислыт даа гэжэ Иисусые гуйба. ³³ Иисус тэрэниие гансаарыень зонһоо зайсуулаад, шэхэнүүдтэнь хургануудаа хэбэ, тиигээд тэдээн дээрээ нөлбоод, хэлэндэнь халта хүрэбэ. ³⁴ Тиигээд огторгой өөдэ хаража, ехэтэ һанаа алдаад: «Эффата!» (энэнь «Нээгдыш!» гэнэн удхатай) – гээд үнөөхи хүндөө хэлэбэ. ³⁵ Тиигэмсээрнь тэрэ хүн дары дууладаг, ямаршые бэрхэшээлгүй хэлэдэг болошобо.

³⁶ Хэһэн юмэн тухаймни хэндэшые бү дуулгаарайгты гэжэ Иисус зондо захирба. Теэд тэрэнэй хорихо тумань, зон бүришые ехээр энэ ушар тухай хэлсэжэ байгаа. ³⁷ Дуулаһан зон булта аргагүй ехээр гайхалдажа: «Иисус ямаршые юумые һайнаар хэнэ. Дүлии зониие дууладаг болгоно, хэлэгүй зониие дуугардаг болгоно», – гэлсэжэ байгаа.

---

* Еврейнүүд еврей-бэшэ зондо олон ушарта нохойнуудтал адляар хандадаг байгаа.

Иисус дүрбэ мянган хүниие садхааба

8 ¹Тэдэ үдэрнүүдтэ дахин ехэ олон зон Иисусые тойроод сугларба. Тэдэ зоной эдихэ юумэгүй болоходо, Иисус шабинараа дуудаж хэлэбэ: ²«Би эдэ зониие хайрланаб. Тэдэ намтай гурбан үдэр байлсаа, теэд мүнөө эдихэ юумэгүй болоод байна. ³Тэдэнэй зариманиинь холоһоо ерээ. Тиимэһээ үлэн хоохон гэртэнь табибални, тэдэ замдаа нуларжа ядаржа магадгүй». ⁴«Теэд эзэгүй хоохон энэ газарта эдэ зониие бултыень садхааха хилээмэ хүн хаанаһаа олохоб?» – гэжэ шабинарын урдаһаань хэлэбэ. ⁵«Таанадта хэды шэ-нээн хилээмэ байнаб?» – гэжэ Иисус һураба. «Долоон жэжэхэн монсогор хилээмэн байна», – гэжэ шабинарын харюусаба. ⁶Иисус улад зониие һуухыень захирба. Тиигээд үнөөхи долоон хилээмээ абаад, Бурханда баяр баясхалан хүргэбэ. Хилээмээ хухалан, хүн зондо хүртөөжэ хубаахыень шабинартаа үгэбэ. Шабинарын хубааба. ⁷Үшөө тэдэ хэдыхэн загаһатай хэн. Иисус тэдэнэй түлөө Бурханда баясхалан хүргөөд, тэрэ загаһа хубаажэ үгэхыень шабинартаа захиба. ⁸⁻⁹Дүн хамтадаа дүрбэн мянган шахуу хүн булта дураараа эдижэ садаа, үшөө тиихэдэ эдеэнэй үлөөдэһэн долоон түрсүүгээр дүүрэн суглараа. Иисус хүн зоноо тараагаад, ¹⁰шабинартайгаа хамта онгосодо һуужа, Далмануфын газар нюотаг руу тамарба.

Тэнгэриһээ баталагдаһан гайхамшагта тэмдэг тухай

¹¹Хэдэн фарисейнүүд Иисуста ерэжэ, үгөөр булясалдаба. Тиигээд тэрэниие туршахаяа һэдэжэ, тэнгэриһээ баталагдаһан гайхамшагта дүлгэ тэмдэг харуулыш даа гэбэ. ¹²Иисус хүндөөр ханаа алдажа: «Оршон үсын зон яахадаа гайхамшагта дүлгэ тэмдэг харуулхы шаарданаб? Зүб даа, ямаршые тиимэ юумэн тэдэ зондо харуулагдахагүй», – гэжэ хэлээ хэн. ¹³Тиигэмсээрээ тэрэ фарисейнүүдые орхёод, дахин онгосодоо һуугаад, далайн нүгөө эрье руу тамарба.

Фарисейнүүдэй ба Иродэй энээбэри

¹⁴Шабинарын хилээмэ абахаяа мартажа, онгосодонь тэдэндэ оройдоол гансахан монсогор хилээмэн байгаа. ¹⁵«Һэргэг байгты! Фарисейнүүдэй, Иродэй энээбэриһээ болгоомжолжо ябагты», – гэхэн хэргылэмжэ Иисус шабинартаа үгэбэ. ¹⁶Шабинарын өөһэд хоорондоо: «Маанадта хилээмэнэй үгы байһан дээрэһээ тиигэжэ хэлээ ёһотой», – гэжэ тухайлба. ¹⁷Юун тухай хэлсэжэ байһыень

мэдээд, Иисус тэдэндээ хэлэбэ: «Хилээмэгүй байһан тухайгаа юундэ хэлсээбта? Мүнөө болотор мэдэнэгүй, ойлгоногүй гээшэ гүт? Ухаан бодолтнай тиимэ мунхаг байна гээшэ гү? ¹⁸⁻¹⁹ Нюдэтэй байгаад, харанагүй гээшэ гүт? Шэхэтэй аад лэ, дууланагүй гээшэ гүт? Табахан монсогор хилээмэ табан мянган хүндэ хубаажа үгэхэдэмни, хэды түрсүүгээр дүүрэн үлөөдэһэ суглуулһанаа һананагүй аалта?» «Арбан хоёр түрсүүг», – гэжэ шабинарын харюусаба. ²⁰ «Тиигээд долоон хилээмэ дүрбэн мянган хүндэ хубаахадамни, хэды түрсүүгээр дүүрэн үлөөдэһэ суглуулаа һэмта?» – гэжэ Иисус һураба. «Долоон түрсүүг», – гэжэ шабинарын харюусаба. ²¹ «Тээд юун тухай хэлэһемни мүнөөшье болотор ойлгоногүй гээшэ гүт?» – гэжэ Иисус дахин һураба.

Бетсаида хотодо Иисус хохор хүниие эмнэбэ

²² Иисусай шабинартайгаа Бетсаида хото ерэхэдэнь, хэдэн хүн тэрэндэ хохор хүниие хүтэлжэ асараад, гараараа адис хүртүүлэн эдэгээхыень гуйба. ²³ Иисус тэрэ хохор хүниие гарһаань барижа, тосхонһоо хүтэлэн гаргаба. Тиигээд нюдэндэнь нёлбоод, дээрэнь гараа табин адислаад: «Зай, юумэ харана гүш?» – гэжэ һураба. ²⁴ Тэрэнь иишэ тишээ хараад: «Хүнүүдые харанаб, тээд тэдэ тойроод ябаһан мододтол адли үзэгдэнэ», – гэжэ хэлэбэ.

²⁵ Иисус дахин нюдэндэнь гараараа хүрэбэ. Тиигэхэтэйн сасуу үнөөхи хүн хараатай болобо; нюдэнь эдэгэжэ, тэрэ бүхы юумэ эли тодоор харадаг болоо. ²⁶ «Зай, ши гэртээ хари, тосхондо бү ороорой», – гэжэ захин, Иисус тэрэ хүниие ябуулба.

Иисус гээшэмнай хэн бэ?

²⁷ Иисус шабинартайгаа Филиппэй Кесари хотын хажуудахи тосхонуудта ошобо. Замдаа Иисус: «Хүнүүд намайе хэн гэжэ һананаб?» – гэжэ шабинарһаа асууба. ²⁸ «Зариманиинь Уһаар арюудхагша Иоанн байнат, нүгөөдүүлэнь Илия гээшэт, үшөө бусадын лүндэншэдэй нэгэниинь байнат гэжэ хэлсэнэ», – гээд шабинарын харюусаба. ²⁹ «Тээд таанар намайе хэн гэжэ һананабта?» – гээд Иисус һураба. «Та Бурханай табисуурта гээшэт», – гэжэ Пётр харюусаба. ³⁰ «Хэн байһан тухаймни хэндэшье бү хэлээрэйт», – гэжэ Иисус шабинартаа захирба.

Иисус зобохо, алуулха тухайгаа хэлэнэ

³¹ Иисус өөртэйнь юу болохо тухай шабинартаа хөөрөжэ эхилбэ: «Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн аргагүй ехээр зобохо, ахамдууд, ахамад санаарта болон Хуули заадаг багшанар тэрээнһээ арсаха. Тэрээнһе алаха, теэд гурбадахи үдэртөө тэрэ дахин амидырха». ³² Тиигэжэ Иисус шабинартаа тон эли тодоор хэлэжэ байгаа. Тиимэһээ Пётр тэрээнһе хажуу тээшэнь дуудажэ абаашаад, тиигэжэ хэлэхээ боли гэбэ. ³³ Харин Иисус шабинар тээшээ эрьен хараад, Пётрые зэмэлэн: «Холо боло намһаа, сатана! Шинии ханал бодолнуудшни Бурханһаа үршөөгдэнэ бэшэ, харин хүн шанарһаашни бүрилдэнэ!» – гэбэ. ³⁴ Удаань Иисус улад зоние, шабинараа дуудаад хэлэбэ: «Намтай ябалсаха дуратай хүн өөр тухайгаа бодохоёо болёод, үдэр бүхэн хэрээһээ үргэлөөд*, хойноһоомни яба. ³⁵ Ушарынь хэлэбэл, ами наһаяа абарха ханаатай хүн тэрэнээ алдаха, харин минии түлөө, мүн Һайн Мэдээсэлэй түлөө ами наһаяа үгэбэл, тэрэнээ абарха. ³⁶ Хэрбээ танай бүхы дэлхэй олзолоод, ами хүнэһээ алдабалтнай, танда ашагтай гү? Үгыл даа! ³⁷ Таанад ямаршые юумэ түлөөд, ами хүнэһээ бусаажэ шадахагүйлта. ³⁸ Хэрбээ забхай, нүгэлтэ энэ дэлхэйн зон дунда байхадаа намһаа, минии хургаалһаа эшэбэлтнай, Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн Эсэгынгээ алдар соонь Бурханай Эльгээмэлнүүдтэй хамта ерэхэдээ, таанадһаа эшэхэл.

9 ¹ Эндэ байгшадай зариманиинь хүр хүсэтэй Бурханай хаан түрэ үзөөгүйдөө үхэхгүй гэжэ таанарта үнэниие хэлэнэб».

Иисусай бодото хүр хүсэн тухай

² Зургаан үдэр болоод, Иисус гансал Пётр, Яков, тэрэнэй дүү Иоаннһе абажа, үндэр хада дээрэ гараба. Тэндэ Иисус шабинарайнгаа урда эрид хубилба. ³ Тэрэнэй хубсаһан харгама сагаан болобо, газар дэлхэй дээрэ ямаршые будаг тиигэжэ сагааруулжа шадахагүйл. ⁴ Иисустай хөөрөлдэжэ байһан Моисей Илия хоёр бии болобо. ⁵ Тиихэ зуура Пётр Иисуста: «Рабби! Эндэ байхадамнай манда ямар Һайн гээшэб. Гурбан майхан бодхооё: нэгыень шамда, нэгыень Моисейдэ, үшөө нэгыень Илияда», – гэбэ. ⁶ Пётр юушые хэлэнэнэ

---

* Зоболон туйлахадашые, үхэлэй саазада хүртэхэдэшые бэлэн байха гэхэн удхатай.

мэдэнгүй тиигэжэ хэлээ бшуу, юундэб гэхэдэ, шабинар ехээр айһан хүрдэһэн байгаа. ⁷ Тиигэжэ байтарынь үүлэн бии боложо, тэдэниие хушаад, тэндэһэнь: «Энэ минии инаг хайрата Хүбүүмни юм, таанад үгыень дуулажа байгты», – гэхэн абьян дуулдаба. ⁸ Шабинарайнь тойроод харан гэхэдэнь, Иисусаа ондоо хэншые үгы байба.

⁹ Хадаһаа буужа ябахандаа Иисус шабинартаа: «Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй үхөөд амидыртар энэ үзэһэн хараһанаа хэндэшые бү хэлээрэйт», – гэжэ захирба. ¹⁰ Шабинарынь энэ нюусые хадагалжа ябаа, теэд «үхөөд амидырхань» ямар удхатайб гэжэ бэе бэеһээ һурадаг байгаа. ¹¹ «Хуули заадаг багшанар юундэ Бурханай табисуурта Христосой ерэхын урда тээ Илия лүндэншэ ерэхэ ёһотой гэдэг бэ?» – гэжэ шабинарынь Иисусаа асууба. ¹² Иисус харюусаба: «Үнэхөөрөө Илия түрүүн ерэжэ, бүхы юумэ бэлдэхэ ёһотой. Тиихэдэ юундэ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн ехээр зобохо, тэрээнһээ арсаха юм гэжэ Нангин Бэшэг соо хэлээтэй байдаг бэ? ¹³ Гэхэдэ Илия ерээ юм, тиин Нангин Бэшэг соо хэлэгдэһэнэй ёһоор хүнүүд дура зоргоороо тэрээнтэй болоо юм гэжэ таанадта хэлэхэ байнаб».

Иисус досоогоо ада шүдхэртэй хүбүүе эдэгээбэ

¹⁴ Иисусай гурбан шабинартайгаа хамта бусад шабинартаа ерэхэдэнь, тэдэниие ехэ олон зон тойроод, Хуули заадаг багшанарай тэдээнтэйнь арсалдажа байхань харагдаба. ¹⁵ Иисусые харахадаа улад зон ехээр гайхалдажа, тэрэниие мэндэшэлхэ гэжэ гүйлдэбэ. ¹⁶ «Таанад эдэнтэй юун тухай арсалданабта?» – гэжэ Иисус шабинарһаа асууба. ¹⁷ Улад зоной дундаһаа нэгэ хүн харюусаба: «Багша, би шамда хүбүүгээ абажа ерээб. Тэрэнииемни ада шүдхэр дараад, хэлэгүй болгоод байна. ¹⁸ Ада шүдхэр добтолходоол хүбүүемни газраар мухарюулна, аманһаань хөөһэ бурана, шүдэнь хабирна, бэень хүшэлдэнэ. Тэрэ ада шүдхэрые намнажа үгыт гээд шабинарыетнай гуйхадамни, тэдэнтэй оролдоод шадабагүй». ¹⁹ Иисус улад зондо хандан: «Этигэл хүзэггүй зон аа! Үшөө хэды шэнээн таанадтай байхабиб? Үшөө хэды болотор таанадые тэсэжэ байхабиб? Тэрэ хүбүүе намда асаратгы!» – гэжэ хэлэбэ. ²⁰ Хүбүүе асарба. Иисусые харамсаараа ада шүдхэр хүбүүе таталзуулан халагануулба. Хүбүүнэй аманһаа хөөһэ буран, тэрэ газараар мухариба. ²¹ «Үнинэй иимэ болоо һэн гү?» – гэжэ Иисус хүбүүнэй эсэгэһээ һураба. Тэрэнь: «Багаһаал тиимэ һэн. ²² Ада шүдхэр хүбүүемни оло дахин галда, уһанда шэдээд, алахаяа забдаа. Маанадые хайрлажа, шадахал һаа, тухалыт

даа!» – гэжэ гуйба. ²³ «Юундэ „шадахал хаа“ гэбэш? Этигэл хүзэгтэй хаашни, хүсэхэн лэ юумэншни бүтэхэ юм!» – гэжэ Иисус харюусаба. ²⁴ Тиигэхэтэйн сасуу хүбүүнэй эсэгэ: «Би этигэнэб! Бүри ехэ этигэл хүзэг хайрлан туһалыш!» – гэжэ хашхарба. ²⁵ Улад зоной үшөө олоор сугларжа байхые харахадаа, Иисус ада шүдхэртэ захирба: «Хэлэгүй, дүлии ада шүдхэр! Би шамда захирнаб: энэ хүбүүнхээ гара, хойшодоо тэрээндэ бү оро!» ²⁶ Ада шүдхэр хашхараад, хүбүүе ехээр халагануулан, досооһоонь гараба. Хүбүүн үхэшэһэн шэнги байба, хүнүүдшые: «Тэрэ үхэшөө», – гэлдэбэ. ²⁷ Харин Иисус гарһаань баряад, хүл дээрээ бодоходонь туһалба. ²⁸ Һүүлдэ Иисусай шабинартайгаа гэртээ ерээд, гансаараа байхадань, тэдэнь: «Яахадаа бидэ тэрэ ада шүдхэр даража шадабагүй гээшэбибди?» – гэжэ асууба. ²⁹ «Иимэрхүү ада шүдхэрнүүдые имагтал зальбаралаар даража болохо юм», – гэжэ Иисус харюусаба.

Иисус дахин үхэхэ тухайгаа хэлэнэ

³⁰ Иисус шабинартайгаа тэндэһээ гараад, Галилеје үнгэржэ ябаба. Хаана ябаһанаа хүнүүдтэ мэдүүлхэгүй гэжэ тэрэ оролдоо. ³¹ Ушарынь юуб гэбэл, тэрэ шабинараа хургажа байгаа. «Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн хүнүүдэй гарта тушаагдахань, тиигээд тэрэ алуулаад, гурбадахи үдэртөө амидырха», – гэжэ хэлэбэ. ³² Гэбэшые шабинарынь энэ хэлээшыень ойлгобогүй, тиин хурахаяашые зүрхэлбэгүй.

Эгээн ехэнь хэн гээшэб?

³³ Иисус шабинартайгаа гэртээ Капернаум хото ерэбэ. Гэртэ ороод тэрэ: «Хэлэгты даа, замдаа таанад юун тухай арсалдабат?» – гэжэ шабинарһаа хураба. ³⁴ Хоорондоо тэдэ хэмнай эгээн ехэб гэжэ арсалдаһан байгаа, тиимэхээ багшынгаа урда шэмээгүй байба. ³⁵ Иисус хуугаад, арбан хоёр шабинараа дуудаад: «Хүндэтэй газарта хууха дуратай хүн һүүл хабида байха, бусатай зараса болохо», – гэбэ. ³⁶ Тиигээд Иисус нэгэ үхибүүе шабинарайнгаа дунда байлгаад, тэрэниие тэбэрээд хэлэбэ: ³⁷ «Минии нэрээр иимэ нэгэ үхибүүе тогтоожо абанан хүн намайе тогтоожо абанан болоно. Тиихэдэ намайе тогтоожо абанан хүн намайе иишэ эльгээһэн Бурханиие тогтоожо абана гээшэ».

Манда эсэргүүсээгүй зон манай талада юм

³⁸ «Багша, шинии нэрээр ада шүдхэрнүүдые дарадаг хүниие бидэ хараабди. Тиихэдээ тэрэ хүн маанадаар суг ябалсаагүй, тиимэхэнь

бидэ тэрэниие хорёобди», – гэжэ Иоанн хэлэбэ. ³⁹ Иисус шабинар-таа хэлэбэ: «Тэрэниие хорихо гэжэ бү оролдогты. Минии нэрээр гайхамшагта үйлэ бүтээхэн хүн тэрэ дороо намайе муудхажа шадахагүй. ⁴⁰ Танда эсэргүүсээгүй хүн танай талада байна ха юм. ⁴¹ Намһаа боложо Христосой шабинар байһан хадатнай таанадта аяга уһа хэжэ үгэһэн хүн өөрынгөө шагнал заабол абаха гэжэ би баталнаб.

⁴² Зүгөөр намда этигэгшэ эдэ багашуулай нэгыеньшые нүгэл хилэнсэдэ түлхихэн хүн дээрэ аймшагтай хэхээлтэ бууха. Тэрэ хүнэй хүзүүндээ тээрмын шулуу уюулаад, далайн оёрто хаюулбалнь, тэрээндэ өөртэнь дээрэ байха һэн. ⁴³ Хэрбээ гарайшни шамайе нүгэлдэ оруулаа һаань, тэрэнээ таһа сабшаад хая. Хоёр гартайгаа залирдаггүй гал тамада орожо хосоронхаар, ганса гартайгаар мүнхын амидарал амсабалшни шамда дээрэ байха*. ⁴⁵ Хэрбээ хүлэйшни шамайе нүгэлдэ оруулаа һаань, тэрэнээ таһа сабшаад хая. Хоёр хүлтэйгөө гал тамада орожо хосоронхаар, ганса хүлтэйгөө амиды ябаһан дээрэ**. ⁴⁷ Хэрбээ нюдэнэйшни шамайе нүгэлдэ оруулаа һаань, тэрэнээ һуга тата. Хоёр нюдэтэйгөө гал тама руу хаюуланхаар, үрөөһэн нюдэтэйгөө Бурханай хаан түрэдэ ороболшни шамда дээрэ. ⁴⁸ Гал тама соо нүгэлтэдые эдидэг үтэ хорхойнууд хэзээшые үхэдэггүй, галыньшые залирдаггүй. ⁴⁹ Ямаршые тахил яажа дабһаар дабһалуулан арюудхагдадаг бэ, тон тиигэжэл хүн бүхэн галаар туршуулан арюудхагдаха. ⁵⁰ Дабһан болбол һайн юумэн гээшэ, теэд амтаяа гээхэдэнь, дахин яажа гашуун болгохобта? Таанад досоогоо дабһатай байгты, хоорондоо эбтэй этэй ажамидагаргты».

Иисус гэрлэхэ ба халаха тухай хургана

10 ¹ Иисус тэндэхи газарһаа гараад, Иордан голой нүгөө талада оршодог Иудей можодо ерэбэ. Дахяад лэ ехэ олон зон тэрээндэ ерэжэ, Иисус тэдэниие урдынхидаал адляар хургаба. ² Хэдэн фарисейнүүд тэндэнь ерээд, Иисусые үгэдэнь торгоохо һанаатайгаар: «Хэлыш даа, Хуулиин ёһоор үбгэн һамганһаа халаха эрхэтэй гү?» – гэжэ һураба. ³ Урдаһаань Иисус: «Моисей таанадта юун гэжэ захяа һэн бэ?» – гэжэ һураба. ⁴ «Халаха тухай гэршэлгэ һамгандаа үгөөд лэ тэрээнһээ халажа болохо гээд Моисей захяа һэн», – гэжэ фарисейнүүд харюусаба. ⁵ Тиихэдэнь Иисус хэлэбэ: «Шулуун сэдхэлтэй байһан хадатнай Моисей тиимэ ёһо заншал таанадта тогтоогоо юм.

* 44-дэхи зүйл олонхи эхэ бэшэгүүд соо үгы байдаг.

** 46-дэхи зүйл олонхи эхэ бэшэгүүд соо үгы байдаг.

⁶ Тиихэдэ юргэмсэ дэлхэй зохёон бүтээхэдээ, Бурхан нэн түрүүн эрэ эмэ хоёрые бүтээгөө юм. ⁷ Тиимэһээл эрэ хүн эхэ эсэгээ орхёод, хамгантайгаа нэгэдэхэ, ⁸ тиин тэрэ хоёр ганса бэе болон эблэрхэ гэжэ хэлээ юм. Тиихэлээрээ тэдэ хоёр болбол хоёр бэшэ, харин нэгэ бэе гээшэ. ⁹ Тиимэһээ Бурханай нэгэдүүлһэн юумэ хүн хубааха ёһогүй».

¹⁰ Һүүлдэнь гэртээ ерээд байхадаа шабинарын үнөөхи хурганан юумэн тухайнь һураба. ¹¹ «Намганһаа халаад, ондоо эхэнэртэй һууһан хүн түрүүшынгээ намганда урбаба гээшэ. ¹² Тон тиигэжэл нүхэрһөө халаад, ондоо эрэтэй һууһан эхэнэр түрүүшынгээ нүхэртэ урбаба гээшэ», – гэжэ Иисус тайлбарилба.

Иисус үхибүүдые адислана

¹³ Зарим хүнүүд гараараа хүрэжэ адислахаарнь Иисуста хүүгэдые асарба. Зүгөөр шабинарын тэдэ үхибүүдые багшадаа ойртуулбагүй. ¹⁴ Тиигэхыень ойлгоходоо, Иисус уурлажа: «Үхибүүдые наашань табигты, намда ерэхэдэнь хаалта бү хэгты, ушарынь юуб гэбэл, эдэ үхибүүдтэл адли зон Бурханай хаан түрын мэдэлдэ юм. ¹⁵ Эдэ үхибүүд мэтээр Бурханай хаан ороние тогтоон абаагүй хүн тэндэ хэзээшье орожо шадахагүй гэжэ баталан хэлэнэб», – гэбэ. ¹⁶ Тиигээд Иисус үхибүүдые тэбэрээд, гараараа адислаба.

Баян хүн

¹⁷ Иисусай харгыда ябахата нэгэ хүн тэрээндэ гүйжэ ерээд, үбдэг дээрээ һүгэдэн унажа: «Эрхим багша! Мүнхын амидаралда хүртэхын тула би юу хэхэ ёһотойбиб?» – гэжэ һураба. ¹⁸ Иисус харюудань хэлэбэ: «Юундэ намайе эрхим гэбэш? Имагтал Бурхан эрхим гээшэ. ¹⁹ Ши захяа заабаринуудые мэдэнэ ха юмши. „Бү ала, ханидаа бү урба, хулгай бү хэ, бусад тухай худал юумэ бү хэлэ, хүниие мэхэлжэ, юумыень бү аба. Эхэ эсэгээ хүндэлэ“».

²⁰ «Багша аа, эдэ захяа заабаринуудые бултыень би эдир наһанһаа сахижа ябадаг хүнби», – гэжэ үнөөхи хүниинь хэлэбэ. ²¹ Иисус тэрэ хүниие шэртэжэ, найшаан хэлэбэ: «Шамда нэгэл юумэн дутана: ошожо зөөри зөөшээ бултыень худалдаад, мүнгыень үгытэйшүүлдэ хубаажэ үгэ, тиигээ һаа, тэнгэри дээрэ баялиг зөөритэй болохош. Тиигээд намда ерэжэ, хажуудамни ябаарай». ²² Тиигэжэ хэлэхыень дуулахадаа, үнөөхи хүнэй шарайнь хубилба. Тэрэ уйдхартайгаар саашалба, ушарынь юуб гэхэдэ, тэрэ хүбүүн аргагүй ехэ эд

зөөритэй байгаа. ²³ Иисус тойрожо хараад: «Баян хүнүүдэй Бурханай хаан орондо орохонь бэрхэтэйл байха даа!» – гэжэ шабинартаа хэлэбэ. ²⁴ Эдэ үгэнүүдыень дуулахадаа, шабинарынь сошолдон гайхалдаба. Харин Иисус дабтажа: «Үхибүүдни, Бурханай хаан орондо орохонь бэрхэтэйл байха даа!» ²⁵ Баян хүнэй Бурханай хаан орондо орохононь бэлээр зүүнэй хүбөөр тэмээн ороод гарахал», – гэжэ хэлэбэ.

²⁶ Тиигэхэдэнь шабинарынь бүришье ехээр гайхалдан: «Тиигэхэдэ хэн абарагдаха аргатайб?» – гэжэ бэе бөөхөөн хураба. ²⁷ Иисус тэдэнэ шэртэн хараад: «Хүнүүд өөһэдыгөө абаржа шадахагүй, харин юушье хэхэ аргатай Бурхан тэдэниие абаржа шадаха юм», – гэжэ хэлэбэ. ²⁸ Тиигэхэдэнь Пётр: «Бидэ хамаг юумээ орхёод, шамайе дахаабди, ханыш», – гэбэ. ²⁹ «Минии тулада, Һайн Мэдээсэлэй аша туһада гэрээ гү, аха дүүнэрээ гү, эгэшэ дүүнэрээ гү, аба эжыгээ гү, һамга үхибүүдээ гү, али эдлэжэ байһан газараа орхихон хүн ³⁰ энэ дэлхэйдэ бүришье ехэ юумэндэ хүртэхэ юм гэжэ би баталнаб. Тэдэнэр зуу дахин олон гэрнүүдтэй, аха дүүнэртэй, эгэшэ дүүнэртэй, эжынэртэй, үхибүүдтэй, эдлэхэ газартай байха, хашалга мүрдэлгэнүүдыешье өөр дээрээ мэдэрхэ, тиин ерээдүйдэ мүнхын ажамидаралтай болохо. ³¹ Зүгөөр мүнөө түрүү зэргэдэ байгшадай олоһинь һүүл зэргэдэ орохо, тиихэдэ мүнөө һүүл зэргэдэ байһанай олоһинь түрүүлэн гараха».

Иисус үхэхэ тухайгаа гурбадахия хэлэнэ

³² Иисус шабинартайгаа Иерусалим хото руу зорибо. Тэрэ айһан зобоһон шабинарайнгаа урдань алхалба, харин тэдэнэй хойноһоо баһа айшаһан хүн зон һубарилдан ябаба. Нэгэ һабаандаа Иисус арбан хоёр шабинараа хажуу тээшэнь абаашаад, өөртэйнь юу ушарха тухай хөөрөжэ үгэбэ. ³³ «Мүнөө бидэ Иерусалим орохоннай. Тэндэ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүниие түрүү санаартанай, Хуули заадаг багшанарай гарта тушааха. Тэдэнэр Хүбүүе гэмнэн, үхэлэй саазада хүртөөхэ гэжэ шиидээд, бусад арадай гарта тушааха. ³⁴ Тэдэнь тэрэниие баһаха, нёлбохо, сохихо, хожомынь алаха байна. Зүгөөр Хүбүүн гурбадахи үдэртөө амидырха».

Яков Иоанн хоёрой гуйлта

³⁵ Яков Иоанн гэдэг Зэбэдэйн хоёр хүбүүд Иисуста ерэжэ: «Багшаа, бидэ шамайе нэгэ юумэн тухай гуйхамнай», – гэбэ. ³⁶ «Юун тухай гуйнабта?», – гэжэ Иисус хураба. ³⁷ «Алдарта хаан түрынгөө шэрээдэ һуухадаа, бидэ хоёрой нэгымнай баруун таладаа, нүгөөдыемнай

зүүн таладаа нуулгажа хайрлыш даа», – гэжэ тэдэ Иисусаа гуйба. ³⁸ «Таанад юун тухай гуйжа байханаа үнэхөөрөө ойлгоногүйт. Минии амсаха ёготой зоболонгой аягаһаа таанад уужа амсажа шадаха аалта? Минии хүртэхэ ёготой зоболонто уһан арюудхалгада таанад хүртэжэ шадаха аалта?» – гэжэ Иисус хэлэбэ. ³⁹ «Шадахабди», – гэжэ Яков Иоанн хоёр харюусаба. «Үнэхөөрөө таанад минии зоболонгой аягаһаа амсахат, минии хүртэхэ уһан арюудхалгада хүртэлсэхэт. ⁴⁰ Теэд баруун таладамни, зүүн таладамни нууха хүнүүдые һунгахань минии мэдэлдэ бэшэ. Тэдэ нууринуудта Бурханай табиган хүнүүд нууха юм», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

⁴¹ Нүгөө арбан шабинанынь энэ хөөрэлдөө дуулахадаа, Яков Иоанн хоёрто сухалдаба. ⁴² Тиимэһээ Иисус тэдэниие дууджа хэлэбэ: «Арад зоной захирагшад гэжэ нэрлэгдэдэг хариинхид тойроошо арад зоноо зонхило дуратай байдаг, мүн түшэмэд һайдуудыньше албатанаа захирха бүрин засагтай байдаг. ⁴³ Харин таанад тэдэндэл адляар бээе абажа бү ябагты. Агууехэ болохо ханаатай хүнтнай бусадайнгаа бултанайнь зараса болохо ёготой. ⁴⁴ Али түрүү зэргэдэ гараха ханаатай хүнтнай бусадайнгаа бултанайнь барлаг болохо ёготой. ⁴⁵ Ушарынь юуб гэхэдэ, Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн хүнүүдые зарахаяа ерээ бэшэ, харин бусад уладта алба хэхээе, мүн үнэтэ ами наһанайнгаа сэнгээр олон хүнүүдые абархаяа ерээ».

Иисус хохор Бартимейе эдэгээбэ

⁴⁶ Иисус шабинартайгаа Иерихон хото ерэбэ. Хожом хотоһоо ехэ олон зоноор үдэшэлүүлэн гаража ябахадань, харгын хажууда Тимейн Бартимей гэдэг хохор хүбүүн юумэ гуйраншалжа нууба. ⁴⁷ Хажуугаарнь Назаредэй Иисус үнгэрнэ гэжэ дуулахадаа, тэрэ: «Давидай үри һадаһан, Иисус! Намае үршөөжэ хайрлыш даа!» – гэжэ хашхарба. ⁴⁸ Олохон зон тэрээндэ дуугүй бай гэжэ зандарба, теэд тэрэнь бүришые шангаар: «Давидай үри һадаһан, намае үршөөн хайрлыш даа!» – гэжэ хашхарба. ⁴⁹ Иисус зогсоод: «Дуудагты тэрэниие!» – гэбэ. Тэрэ хохор хүниие хүнүүд дуудан: «Бү ай! Бодо, тэрэ шамайе дуудана», – гэбэд. ⁵⁰ Бартимей хүрэн бодохотойгоо зэргэ гадар хубсаһаа тайлажа хаяад, Иисуста ерэбэ. ⁵¹ «Шамда юу хэжэ туһалхабиб?» – гэжэ Иисус тэрээнһээ нураба. «Багша, намае харадаг болгыш даа», – гэжэ Бартимей харюусаба. ⁵² «Яба даа, этигэлшни шамайе элүүр мэндэ болгобо», – гэжэ Иисус хэлэбэ. Хохор хүниинь тэрэ дороо харадаг боложо, Иисусай хойноһоо харгыгаар дахан ябаба.

Иисус Иерусалим хотодо оробо

11 ¹ Иисус шабинартайгаа Элеон хадын хаяада оршодог Беттагэ ба Бетани тосхонуудта ойртоод, тишэнь хоёр шабияа эльгээбэ. ² «Шанха урдатнай байхан тосхон ошогты. Тэндэ оромсоороо хүн амитанай оройдоо унаагүй залуу элжэгэнэй уяатай байхые харахат. Тэрэниие уяаһаань тайлаад, наашань хүтэлжэ асарагты. ³ Хэрбээ таанарһаа: „Юу хэжэ байнабта?“ – гэжэ һураа хаань, „Энэ элжэгэн Эзэндэ хэрэгтэй болоо“, – гэжэ харюусаарайт, тиэхэдэтнай тэрэ элжэгэ абажа ябахыетнай дары зүбшөөхэ».

⁴ Шабинарынь ошожо, гудамжада нэгэ гэрэй хажууда уяатай залуу элжэгэ олоод, тэрэниие уяаһаань тайлаба. ⁵ Тэндэ байхан зон: «Таанад юундэ энэ элжэгэ сэргэһэнь тайланабта?» – гэжэ һураба. ⁶ Шабинар Иисусай захихан ёһоор харюусаба, тиэхэдэнь хүнүүд тэдэниие табиба. ⁷ Шабинар тэрэ элжэгэ асаржа, нюрган дээрэнь хубсаһаяа дэбдибэ, тиигээд Иисус тэрэниие унаба. ⁸ Олон зон Иисусай ябаха харгы дээгүүрнь хубсаһаяа дэбдибэ, зарим зон мүшэрнүүдые отолоод, харгы дээгүүрнь табиба. ⁹ Урдань ябаһан, хойноһоонь дахаһан зон булта:

«Бурханда алдар соло!

Дээдын Эзэнэй нэрээр заларан Ерэгшэ

үршөөл хайратай байһай!

¹⁰ *Манай үбгэ эсэгэ Давид хаанай мандуулһан хаан түрэ алдар солотой байһай!*

Дээдын тэнгэридэ оршоһон Бурханда алдар соло!» – гэжэ шанга шангаар хаихаралдаба.

¹¹ Иерусалимда ороод, Иисус Бурхан хүмэ ошожо, досоонь байһан бүхы юумэ анхаралтайгаар хараба. Тиигээд орой болоһон дээрэһээ арбан хоёр элшэнэрээрээ хамта тэрэ Бетани руу бусажа ошобо.

Иисус боди модо хараалдаа хүртөөбэ

¹² Хойто үдэрын Иисусай шабинартайгаа Бетаниһаа гараад ябахадань, тэрэнэй гэдэһэниинь үлдэбэ. ¹³ Тэрэ холоһоо набшаһадаар бүрхөөгөөтэй боди модо хараад, тэндэнь эдихээр юумэн олдono аа гү гэжэ хараһаяа ошобо. Теэд модондонь набшаһадһаа бэшэ юушые байбагүй, ушарынь юуб гэбэл, тиигэхэдэ боди модоной үрэ жэмэс үгэхэ саг болоогүй байгаа*. ¹⁴ Тиимэхээ Иисус тэрэ

* Магадгүй, еврейнүүд боди модоной эртын гүлгэнүүдые эдидэг байгаа.

модондо: «Хойшодоо энэ модонһоо хүн хэзээдэшье жэмэс бү эдихэй!» – гэжэ хэлэбэ. Тиигэжэ хэлэхыень тэрэнэй шабинарынь дуулаһан байгаа.

Иисус Бурхан Һүмэ ошобо

¹⁵ Иисус шабинартайгаа Иерусалим ерэхэдээ Бурхан Һүмэ оробо. Тэндэһээ наймаашадые, юумэ худалдажа абагшадые намнажа оробо, мүнгэ танга холигшодой шэрээнүүдые, гулабхаа худалдагшаддай хандалинуудые хүмэрюулбэ. ¹⁶ Тиигээд худалдаа наймаанай ямаршые юумэ Бурхан Һүмын дотор хорёогоор абажа ябахые хорибо. ¹⁷ «Нангин Бэшэгтэ: „Минии гэр бүхы арадуудай мүргэл зальбаралай гэр гэжэ нэрлэгдэхэ“ гэжэ бэшээтэй байдаг. Харин таанад энэ гэр дээрмэшэдэй шэбээлдэг үүр болгожорхёот», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

¹⁸ Тиигэжэ хэлэхыень түрүү санаартан, Хуули заадаг багшанар дуулаад, тэрэниие хюдаха арга бэдэрбэ. Юундэб гэбэл, бүхы хүн зон тэрэнэй хургаал гайхан анхаржа байгаа, тиимэһээл тэдэнэр Иисусаа айжа байгаа. ¹⁹ Үдэшэ болоходо Иисус шабинартайгаа хотһоо гаража ошобо.

Боди модонһоо абahan хэшээл тухай

²⁰ Хойто үглөөгүүрынь боди модондой хажуугаар үнгэрхэдөө, шабинарынь тэрэ модондой үндэһөөрөө хүрэтэр хаташоод байхые хараба. ²¹ Пётр урдань Иисусай тэрэ модондо юумэ хэлэжэ байһыень ханаад: «Рабби, харыш! Шинии хараалда хүртэһэн модон хаташоод байнал», – гэжэ багшадаа хэлэбэ. ²² Иисус харюудань хэлэбэ: «Бурханда этигэл хүзэгтэй байгты! ²³ Хэрбээ Бурханда этигэл хүзэгтэй, зүрхэ сэдхэлдээ ямаршые һэжэг маргалтагүй хаа, уулада хандан: „Эндэһээ хүдэлөөд, далай руу хүрэ» гээ хаатнай, захирһан бүхэнтнай бүтэхэ гэжэ би баталан хэлэнэб. ²⁴ Тиимэһээ Бурханда зальбаржа юумэ гуйхадаа, ямаршые эриһэн юумээ заабол абахаб гэһэн этигэлтэй байгты, тиигэбэл тэрэ юумээ абахат. ²⁵ Баһа таанад зальбаржа байхадаа, хэн нэгэндэ гомдолтой хаа, тэрэ хүнөө хүлисэгты. Тиигэбэл тэнгэридэ оршодог Эсэгэтнайшые танай нүгэлые хүлисэхэ*».

---

* 26-дахи зүйл олонхи эхэ бэшэгүүдтэ үгы байдаг: Хэрбээ таанадай хүлисэхэгүй байбал, тэнгэридэхи Эсэгэтнай баһа танай нүгэлнүүдые хүлисэхэгүйл.

Иисусай эрхэ засаг тухай асуудал

²⁷ Иисус шабинартайгаа дахин Иерусалим орожо ерэбэ. Бурхан Һүмөөр ябахадань, тэрээндэ түрүү санаартан, ахаматууд, Хуули заадаг багшанар ойртобо. ²⁸ «Ши иимэ юумэ хэхэ ямар эрхэтэйбши? Иимэ эрхэ засаг шамда хэн үгөөб?» – гэжэ нурабад. ²⁹ Иисус: «Бишье таанаднаа нэгэ юумэ нурахамни. Хэрбээ харюу үгэбэлтнай, иимэ юумэ хэхэ ямар эрхэтэй байһанаа таанарта хэлэхэб. ³⁰ Хэлыг даа, уһаар арюудхаха эрхэ Иоаннда Бурхан үгөө юм гү, али хүнүүд гү?» – гэжэ урдаһаань асууба. ³¹ Нүгөөдүүлынь хоорондоо шэбэнэлдэбэ: «Хэрбээ Бурханһаа тиимэ эрхэ үгтөө гэбэлнай, тиигэбэл юундэ Иоаннда этигэдэггүй байгаабта гэхэл. ³² Нүгөө талаһаа, хүн зон булта Иоаннь лүндэншэн гэжэ тоолодог. Тиимэһээ уһаар арюудхаха эрхэ тэрээндэ юрэ хүнүүд үгөө гэхын аргагүйбди». Тэдэнэр хүн зонһоо айжа байгаа ха юм. ³³ Тиимэһээ тэдэнэр Иисуста: «Бидэ мэдэнэгүйбди», – гэжэ харюусаба. Тиихэдэнь Иисус: «Эдэ юумэнүүдые хэхэ эрхэ намда хэнэй үгэһые би баһа хэлэхэгүйб!» – гэжэ тэдэндэ хэлэбэ.

*Үзэм тарилгын газарай хүлһэншэд тухай
һургаалта үгэнүүд*

12 ¹Тиигээд Иисус тэдэндэ иимэ һургаалта үгэнүүдые хөөрэбэ: «Нэгэ хүн үзэмэй сэсэрлиг таряад, тойруулан хүреэлжэ, дооһонь үзэмэй шүүһе шахадаг түхээрэлгэ хэхээ нүхэ малтаба, башни бариба, тиигээд тэрэнээ үзэмшэдтэ хүлһэлөөд, аянда мордобо. ² Жэмэсэй эдеэшэхэ багта үзэмэй ургасаһаа өөрынь хуби абажа ерэхээр тэрэ эзэн үзэмшэдтэ зарасаяа эльгээбэ. ³ Теэд үзэмшэд зарасыень барижа зада сохёод, һөөргэнь хооһоор бусаагаа һэн. ⁴ Тиигэхэдэнь эзэн ондоо зарасаяа ябуулаа; теэд үзэмшэд тэрэнэй тархи хаха сохёод, баһажа баһажа ябуулба ха. ⁵ Эзэнэй дахин ондоо зарасаяа эльгээхэдэ, тэрэниень үзэмшэд алажархёо һэн. Сэсэрлигэй эзэн хойно хойноһоонь зарасанараа ябуулжал байгаа; харин үзэмшэд тэдэнэй зарим нэгыень зада сохиһоор, нүгөөдыень алаһаар лэ байгаа. ⁶ Һүүлэй һүүлдэ эзэн хүбүүемни тэдэ хүндэлхэ аабза гэжэ һанан, үзэмшэдтэ ори ганса инаг хайрата хүбүүгээ ябуулба. ⁷ Теэд үзэмшэд: „Энэ хүбүүн эсэгынгээ эд зөөри залгамжалха. Энэниень алая, тиигэбэл бүхы зөөринь манай болохо“, – гэжэ өөһэд хоорондоо хэлсэбэ. ⁸ Тиигээд тэрэ хүбүүень барижа алаад, бэеыень үзэмэй сэсэрлигһээ гаргажа хаяба».

⁹ «Зай, тийхэлээрээ үзэмэй сэсэрлигэй эзэн тэдэ үзэмшэдые яаха болоноб?» – гэжэ Иисус хураба. «Эзэн ерээд, тэдэ үзэмшэдые алаха, тийгээд ондоо үзэмшэдтэ сэсэрлигээ даалгаха. ¹⁰⁻¹¹ „Хэрэггүй гэжэ барилгашадай голожо хаяһан шулууниинь гэрэй гол шухала тулга шулууниинь болоо: энээниие Дээдын Эзэн бүтээгээ, тиин манда ехэл үзэсхэлэнтэ гоёор харагдана“, – гэжэ Нангин Бэшэг соо бэшээтэй байхые таанар хэзээшье уншаагүй аалта?» ¹² Иисусай хэлэһэн хургаалта үгэнүүдые дуулаад, түрүү санаартан ба фарисейнүүд өөһэд тухайнь хэлэжэ байна гэжэ ойлгобо. Тиймэһээ Иисусые барижа хэнээхээ хүсэбэ, тээд улад зонһоо айжа, тэрэниие хүрбэгүй.

Алба татабари тухай асуудал

¹³ Һүүлдэнь тэдэ тушаалтан Иисусые үгөөрнь торгоожо хардахын тула тэрээндэ хэдэн фарисейнүүдые, Иродэй талын хэдэн хүнтэй ябуулба. ¹⁴ Тэдэнь Иисуста ерээд: «Багша аа! Ши үнэн сэхэш, Бурханай бодото замаар ябахые хургадагши, хэнэйшье урда билдагуушалдаггүйш, юуб гэбэл, нюур харадаггүйш гэжэ бидэ мэдэнэбди. Тиймэһээ манда хэлыш, Римэй хаанда алба татабари түлэхэнь зүб гү, али буруу гү?» – гэжэ асууба. ¹⁵ Иисус тэдэнэй муу мэхые мэдээд: «Таанар юундэ намайе туршабат? Нэгэ динари намда асаржа харуулагтыл даа», – гэбэ. ¹⁶ Нүгөөдүүлын нэгэ динари асаржа үгэбэ. «Эндэ хэнэй дүрсэ зураатай, хэнэй нэрэ бэшээтэй байнаб?» – гэжэ Иисус хураба. «Римэй хаанай», – гэжэ тэдэнь харюусаба. ¹⁷ «Тиймэһээ хаанай юумэ хаандань, Бурханай юумэ Бурханда үгэгты», – гэжэ Иисус тэдэндэ хэлэбэ. Энээниие дуулахадаа, тэдэ зон Иисусай сэсэн ухаанда гайхалдаба.

Үхөөд амидырха тухай асуудал

¹⁸ Хүнүүд үхөөд амидырдаггүй гэжэ тоолодог саддукейнүүдэй зариманиинь Иисуста ерэжэ хэлэбэ: ¹⁹ «Багша аа, үхибүүгүй ахынгаа наһанһаа нүгшэхэдэ, тэрэнэй дүүнь бэлбэһэн эхэнэртэйнь нууха ёһотой, тийгээд тэдэнһээ гараһан үхибүүн нүгшэһэн ахынь үхибүүн гэжэ тоологдохо зэргэтэй гэжэ Моисей манда бэшэһэн байдаг. ²⁰ Зай, долоон аха дүүнэр байгаа гээ. Тэдэнэй ахань һамга абаад, үхибүүтэй болонгүйгөөр наһа бараба. ²¹ Дүүнь ахынгаа һамгантай һуугаад, баһал үхибүүтэй болонгүйгөөр наһа барашаба. Гурбадахиньшье тиймэл табилантай байгаа. ²² Тийгэжэл долоон аха дүүнэр бултадаа үнөөхи эхэнэрые һамга болгон абаад лэ, үхибүүтэй болонгүйгөөр

хойно хойнооо наһанһаа нүгшэжэ байгаа. Һүүлэй һүүлдэ тэдэнэй һамганииньше наһа бараба. ²³ Теэд Бурханай үхэнэн хүнүүдые амидыруулхада тэрэ эхэнэр хэнэйнһе һамган байхаб? Һүүлэй һүүлдэ тэрэ долоон аха дүүнэртэй булгантайнь һууһан байна ха юм».

²⁴ Иисус тэдээндэ хэлэбэ: «Таанад Нангин Бэшэгэй юун гэжэ һургадагые, Бурханай һүр хүсэ мэдэдэггүй тула эндүүржэ байнат. ²⁵ Бурханай хүнүүдые амидыруулхада, тэдэ зон Бурханай Эльгээмэл-нүүдтэл адли байха, тиин һамгашые абахагүй, хадамдашые гарахагүй. ²⁶ Зай, саашань үргэлжэлүүлбэл, үхэнэн зоной амидырха тухай таанад Моисейн номдо уншаагүй аалта? Шатажа байһан һөөг бургааһан сооһоо Бурхан Моисейдэ: „Би Абраһамай Бурхан, Исаагай Бурхан, Яковай Бурханби“, – гэжэ хэлээ һэн. ²⁷ Бурхан болбол үхэнэн хүнүүдэй бэшэ, харин амиды хүнүүдэй Бурхан юм. Тиимэһээ таанад саддукейнэр огто эндүүржэ байнат».

Эгээн шухала захяа заабари

²⁸ Иисусай саддукейнэртэй арсалдажа байхада нэгэ Хуули заадаг багша ерэбэ. Тэрэ Иисусай бодомжотой харюу үгэхые дуулаад, тэрээнһээ: «Бүхы захяа заабаринуудай эгээн шухалань алинь бэ?» – гэжэ хураба. ²⁹ Иисус харюусаба: «Эгээн шухала захяа заабари иимэ: „Израилиин арад, манай Эзэн Бурхан ори ганса Дээдын Эзэн юм. ³⁰ Ши Эзэн Бурхандаа бүхы зүрхэ сэдхэлээрээ, бүхы хүнэһе һүлдөөрөө, бүхы ухаан бодолоороо, байһан хүсэ шадалаараа дуратай бай“. ³¹ Хоёрдохи эгээн шухала захяа заабари иимэ: „Бусад зондо өөртөө адли дуратай бай“. Эдэ хоёрһоо үлэмжэ шухала захяа заабари үгы юм».

³² Хуули заадаг багша Иисуста хэлэбэ: «Багша аа, Бурхан ори ганса юм, тэрээнһээ ондоо Бурхан үгы гэжэ хэлэхэдээ ши тон зүб хэлэнэш. ³³ Тиин Эзэн Бурхандаа бүхы зүрхэ сэдхэлээрээ, бүхы хүнэһе һүлдөөрөө, бүхы ухаан бодолоороо, байһан хүсэ шадалаараа дуратай бай; бусад зондо өөртөө адли дуратай бай гэхэдээ ши баһал тон зүб хэлэнэш. Эдэ захяа заабаринууд маанадай үргэхэ аргатай бүхы тахилнуудһаа, бүхы үргэл бэлэгүүдһээ шухала юм». ³⁴ Хуули заадаг багшын иигэжэ бодомжотойгоор харюусахада, Иисус тэрээндэ: «Ши Бурханай хаан түрэхөө холо бэшэ байнаш», – гэбэ. Тиигэхэһэнь хойшо Иисусаа юумэ хурахаяа хэншые зүрхэлбэгүй.

Бурханай табисуурта хэнэй үри надаһан бэ?

³⁵ Бурхан Һүмэ соо хүн зоние һургажа байхадаа Иисус һураба: «Бурханай табисуурта болбол Давидай үри надаһан байха гэжэ Хуули заадаг багшанар юундэ хэлэдэг бэ? ³⁶ „Бузар дайсадыешни хүлдэш мүргүүлтэрни баруун таладамни һуугаарай гэжэ Дээдын Эзэн минии Эзэндэ хэлээ“, – гээд Нангин Һүлдөөр урмашуулагдаһан Давид айладхаба. ³⁷ Тиихэлээрээ, хэрбээ Давид өөрөө Бурханай табисууртыг Эзэмни гэжэ нэрлээ хадаа, яажа Бурханай табисуурта Давидай үри болохоб?» Тэндэ байһан олон зон Иисусыг ехэ ханалгатайгаар шагнаба.

Иисус зоние Хуули заадаг багшанарһаа һэргылнэ

Тэндэ байһан олон зон Иисусыг ехэ ханалгатайгаар шагнаба. ³⁸ Тэдэниие һурган Иисус үргэлжэлүүлбэ: «Хуули заадаг багшанарһаа бээ һэргылжэ ябагты. Тэдэнэр ута суба үмдөөд ябаха, олон зонной дунда мэндэшэлүүлхэ дуратай байдаг. ³⁹ Мүн тэдэнэр мүргэлэй гэр соо урдуур һууха, түрэ найрташье эгээн хүндэтэй һуури эзэлхэ дуратай байдаг. ⁴⁰ Тэдэнэр бэлбэһэн эхэнэрнүүдэй зөөри һэшхэлгүйгөөр үбэртэлдэг, удаань олоной нюдэн дээрэ удаан зальбардаг юм. Тиймэрхүү зон хатуу хэһээлтэдэ хүртэхэ даа».

Бэлбэһэн эхэнэрэй үргэл

⁴¹ Иисус Бурхан Һүмын үргэлэй сангай хажууда һуугаад, хүн зоной мүнгэ үргэхыень ажаглан хаража байба. Олон баяшуул ехэ мүнгэ үргэбэ. ⁴² Харин нэгэ үгытэй бэлбэһэн эхэнэр ерэжэ, хоёр жэжэ мүнгэ табиба. ⁴³ Иисус шабинараа дуудаад: «Энэ үгытэй бэлбэһэн эхэнэр хэнһээш ехэ үргэл һанда үргэбэ. ⁴⁴ Юундэб гэхэдэ, нүгөө зон бултадаа үлүү гараһан юумээ үргөө, харин энэ эхэнэр үгытэй ядуу байбашье, хоолойгоо гэжээхэ бии үгы юумээ дууһан үргэбэ», – гэжэ хэлээ бэлэй.

Бурхан Һүмын һандарха тухай

13 ¹ Иисусай Бурхан Һүмэһөө гаража ябаханда, нэгэ шабинь: «Багша аа, харалши даа, ямар үзэхэлэнтэ гоё шулуунууд, байшангууд гээшэб!» – гэбэ. ² «Эдэ томо байшангуудыг харана гүш? Энэ һууринда ганса шулууншье үлэхэгүй, хуу баран һандаргагдаха», – гэжэ Иисус харюудань хэлэбэ.

³ Удаань Иисусай Элеон хада дээрэ, Бурхан Һумын тушаа һуужа байхада тэрээндэ Пётр, Яков, Иоанн ба Андрей дүрбэн ерэжэ: ⁴ «Шиний хэлээшэ бүхы юумэн хэзээ болохоб? Тэрэнэй болохын урда ямар дүлгэ тэмдэгүүд харуулагдахаб?» – гэжэ асууба. ⁵ «Хэн нэгэнэй мэхэдэ орохоһоо болгоомжолжо байгты. ⁶ Юуб гэхэдэ, олон хүнүүд миний нэрэ зүүжэ ерэхэ: „Би Бурханай табисууртаб“, – гэжэ өөһэд тухайгаа гэршэлхэ, тиигэжэ олонийетнай мэхэдээ оруулха. ⁷ Мүн байлдаанууд тухай, дайн сэрэг тухай һураг дуулабал, бү айгаарайгты. Тиймэрхүү юумэнүүд болохо ёһотой. Зүгөөр энэнэ үшөөл эсэс бэшэ байха. ⁸ Нэгэ арад нүгөө арадтаа добтолон орохо, хаан оронууд хоорондоо хөморолдон тэмсэхэ; эндэ тэндэ газар хүдэлхэ, үлэхэлэн зоболон, үхэл тахал тохёолдохо. Зүгөөр эдэ бүхэн бэрхэшээл зоболонгуудай эхиеня лэ табиха. ⁹ Таанад өөһэдөө һэргэг байха ёһотойт. Таанадые зарга шүүбэрийн газарта абаашажа тушааха, мүргэлэй гэр соо сохиho. Миний түлөө таанад захирагшадай, хаашуулай урда зогсоод, этигэл хүзэг тухайгаа хэлэхэт. ¹⁰ Тийн юумэнэй эсэс болохын урда Һайн Мэдээсэл хамаг оршолонгоор бүхы арадуудта номногдохо юм. ¹¹ Таанадые барижа тушаахадань, юу хэлэхэ тухайгаа һанаагаа бү зобооройгты. Сагай ерэхэдэ хэрэгтэй зүб үгэнүүд һанаандатнай орохо. Зүгөөр таанад өөрһөө хэлэхэгүйт, харин Нангин Һүлдын хайрлаһан үгэнүүдые дабтахат. ¹² Аха дүүнэр, эгэшэ дүүнэр бэе бэеэ тушаажа алуулха, эсэгэнь үхибүүдээ баһал тушаажа алуулха; үхибүүдынэ эхэ эсэгынгээ урдаһаа үһөөрхэн боодод, тэдэнээ алаха. ¹³ Миний түлөө таанадые булта үзэн ядаха; зүгөөр эсэстэнь хүрэтэр тэсэжэ гараһаниинь абарагдаха.

Бурханда жэрхэдэһэтэй хүн тухай

¹⁴ Нэгэтэ таанад тиймэ юумэнэй байха ёһогүй газарта хоһоролго һүйдхэлдэ хүргэдэг „жэрхэдэһэтэй юумэнэй“ байхые үзэхэт. Эдэ мүрнүүдые уншажа байһан хүн бүхэн ушар удхыень ойлгохые хэшээл лэ. Тийхэдэ Иудейдэ байһан хүнүүд хада гүбээ руу тэрьедээрэйгты. Уншажа байһан хүн бүхэн энээниие зүбөөр ойлгохые оролдохо ёһотой. Тийхэ үедэ Иудейдэ ажаһуудаг һаа, хада гүбээнүүд өөдэ гүйжэ гара. ¹⁵ Гэрэй орой дээрэ байһан зон гэрһээн юумэ абахаяа доошоо бү буугаарайт. ¹⁶ Хээрэ талада ябаһан зон хубсаһа хунараа абахаяа гэртээ бү бусаарайт. ¹⁷ Тэдэ үдэрнүүдтэ хээлитэй, хүхөөр үхибүүдтэй эхэнэрнүүдтэ ехэл гай зоболон тудаха. ¹⁸ Таанарай зугадаха саг үбэлэй хүйтэндэ бү тудаһай гэжэ Бурхандаа зальбаратгы.

¹⁹ Газар дэлхэй Бурханай зохёон бүтээхэхээ нааша мүнөөнэй үе саг болотор үзэгдөөгүй, дахинаашье үзэгдэхгүй аймшагтай гай зоболон болохо. ²⁰ Хэрбээ Дээдын Эзэн тэдэ аймшагтай үдэрнүүдэй тоо үсөөрүүлээгүй хаа, хэншые абарагдахагүй хэн. Зүгөөр шэлэжэ абаһан хүнүүдэйнгээ аша туһада Дээдын Эзэн тэдэ үдэрнүүдэй тоо үсөөрүүлхэ юм. ²¹ Хэрбээ тэрэ сагта: „Бурханай табисуурта Христос эндэ байна“, али „тэндэ байна“ гэжэ таанарта хэн нэгэнэй хэлээ хаа, бү этигээрэйгты. ²² Өөһэдыгөө Бурханай табисуурта гү, али лүндэншэн гэжэ нэрлэһэн олон мэхэшэд бии болохо. Тэдэ аргатайл хаа, Бурханай шэлэжэ абаһан хүнүүдыешье өөрынгөө мэхэдэ оруулхын тула элдэб янзын гайхамшагта тэмдэгүүдые, эди шэди харуулха. ²³ Тиимэхээ таанад хэргэг байгты. Болохо бүхы юумые би таанадта эргэнхээ хэргылжэ хэлэбэб.

Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй заларан ерэхэ тухай

²⁴ Тиигээд зоболонто тэдэ үдэрнүүдэй үнгэрһэн хойно наран балартаха, һарашье гэрэлтэхээ болихо, ²⁵ одо мүшэдшые тэнгэриһээ унаха, тэнгэрийн хүсэнүүдые тэнсүүриэ алдаха. ²⁶ Тэрэ үедэ үүлэн дундуур Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй хүр хүсэтэйгөөр, алдар солотойгоор ерэхэ ябахань хүнүүдтэ үзэгдэхэ. ²⁷ Тиигээд тэрэ Бурханай шэлэжэ абаһан зоние суглуулхын тула газар дэлхэйн заха хизаар-һаа огторгойн заха хизаар хүрэтэр Эльгээмэлнүүдээ ябуулха.

Боди модон дээрэ харуулагдаһан жэшээ

²⁸ Боди модонһоо жэшээ абагты: тэрэнэй халаа мүшэрнүүдэй зөөлэрөөд, набша намаагайнь халбархада, зун ойртобо гэжэ мэдэдэгта. ²⁹ Тон тиигэжэл минии түрүүн хэлэһэн юумэнүүдэй болохые үзэхэдөө, саг дүхэжэ байна, бүри ойртоо гэжэ мэдэхэт. ³⁰ Мүнөө ажамидаржа байһан хүнүүдэй бултанайнь үхэжэ үрдегүй байхада минии таанадта хэлэһэн бүхэн тохёолдохо гэжэ таанадта баталан хэлэнэб. ³¹ Огторгой тэнгэри, газар дэлхэйшые хүнэн халаха, харин минии хэлэһэн үгэнүүд мүнхэ оршохо.

Тэрэ Үдэрэй, тэрэ сагай хэзээ ерэхые хэншые мэдэхэгүй

³² Тэрэ Үдэрэй, тэрэ сагай болзор хэншые мэдэхэгүй, тэнгэри-дэ оршодог Бурханай Эльгээмэлнүүдые мэдэхэгүй, Хүбүүн өөрөөшые мэдэхэгүй. Гансал Эсэгэ Бурхан тэрэниие мэдэхэ юм. ³³ Тиимэхээ хэргэг байгты, юундэб гэбэл, тэрэ үдэрэй, тэрэ сагай хэзээ

ерэхые таанад мэдэнэгүй ха юмта. ³⁴ Бүхы юумээ зарасанартаа даалгаад, холын замда мордохон хүнтэй энэ байдал сасуулмаар юм. Тэрэ хүн зараса бүхэндөө даабари үгөөд, үүдэнэй харуулшанда хэргэг байхыень захидаг. ³⁵ Тиимэхээ хэргэлэн байгты! Таанад гэрэй эзэнэй хэзээ бусажа ерэхыень мэдэнэгүй ха юмта. Тэрэ үдэшэндөөшье, али хүниин тэн багааршье, али эрэ тахяагай дуугархадашье, али үүр сайлганааршье, ямаршье сагта ерэжэ магадгүй. ³⁶ Харин гэнтэ ерэхэдэнь, таанад унтажэ нажажа бү байгаарайт. ³⁷ „Хэргэг байгты“ гэжэ таанадта хэлэнэнэ би мүн булганда хэлэнэб».

Иисусые алаха гэхэн нюуса хэлсээн

14 ¹ Хоёр хоноод Паасхын хайндэр, ондоогоор хэлэбэл Эхээгдээгүй хилээмэнэй хайндэр болохо байгаа. Түрүү санаартан, Хуули заадаг багшанар Иисусые мэхэдээ оруулжа бариха, тиигээд алаха арга бэдэрбэ. ² Теэд улад зоной дунда булгалгаанай үүсхэгдэхгүйн тула хайндэртэ тиимэ юумэ хэхэгүй гэжэ хэлсэбэ.

Иисус Бетанида байна

³ Иисусай Бетанида хэлхэ үбшэндэ дайруулхан Симонэй гэртэ хоол барижа байхадань, нэгэ эхэнэр тон үнэтэй домбо соо хайхан хангалтай тоно барижа оробо. Тэрэ тонон ехэл үндэр сэнтэй хэн. Эхэнэр домбынгоо амхарынь нээгээд, Иисусай толгой дээрэ тоноёо адхаба. ⁴ Тиихэдэнь зарим айлшад дураа гутажа: «Юу гэшынь ехэ тоно гарзална гэшэб? ⁵ Энэ тоно бидэ гурбан зуун динаряр худалдаад, мунгыень үгытэйшүүлдэ хубаажэ үгэхэ байгаабди», – гэжэ тэрэ эхэнэрые зэмэлбэ. ⁶ Харин Иисус тэдэ зондо хэлэбэ: «Болигты даа! Юундэ энэ эхэнэрые аягүй байдалда оруулнабта? Энэ намда ехэл хайн юумэ хээ гэшэ. ⁷ Үгытэй ядуушуул хододоо таанартай байхал, таанад дуратайл сагтаа тэдэндэ тулалха аргатай байхат. Харин би таанартай ходо байхагүйб. ⁸ Энэ эхэнэр минии бэеые хүдөөлүүлгэдэ бэлдэн тоноор түрхихэдөө шадаха зэргээрээл оролдобо гэшэ. ⁹ Хайн Мэдээсэлэй бүхы газар дэлхэйгээр хаа хаанагүй номногдоходо, энэ эхэнэрэй хэһэн хэрэг тухай хүнүүд дурсан ханажа байха, хэлэжэ байха гэжэ би таанадта баталнаб».

Иуда ба ахамад санаартан тухай

¹⁰ Арбан хоёр шабинарайнь нэгэн болохо Искаримодой Иуда түрүү санаартанда ошожо, Иисусые барихада таанадта тулалхаб гэбэ.

¹¹ Түрүү санаартан Иудын хэлэһые ехэ дуратайгаар шагнажа, шамда мүнгэ үгэхэбди гэжэ амалба. Тиймэһээ Иуда Иисусые барижа тушааха таарамжатай ушар бэдэрбэ.

Иисус шабинартайгаа Паасхын хоол барина

¹² Эһээгдээгүй хилээмэнэй хайндэрэй түрүүшын үдэр болобо. Тэрэ үдэр Паасхын хурьга гаргаад байхада, шабинарынь Иисусаа: «Паасхын хоол хаана бэлдэхэбиди?» – гэжэ хураба. ¹³ Иисус хоёр шабидаа: «Таанад хото ошогты, тэндэ домбо соо уһа абажа ябаһан хүнтэй уулзахат, тэрэниие дахаад ябаарайт. ¹⁴ Тэрэ хүнэй ороһон гэртэ ороод, гэрэй эзэндэ: „Багшамнай шамда эльгээгээ. Шабинарта яа хамта Паасхын хоол ямар таһалгада барихабиди?“ – гэхэт. ¹⁵ Тэрэтнай танда ехэ уужам, зохидоор түхээрэгдэһэн таһалга дээдэ дабхарта харуулжа үгэхэ. Тэндэл шэрээгээ заһагты», – гэжэ хэлэбэ.

¹⁶ Хоёр шабинарынь хото орожо, Иисусай хэлэһэн бүхы юумые оложо, Паасхын хоол бэлдэбэ. ¹⁷ Үдэшэ болоходо Иисус арбан хоёр шабинартайгаа ерэбэ. ¹⁸ Шэрээдэ һуугаад, хоол барижа байха зуураа Иисус: «Намтай хамта эдеэлжэ байһан нэгэнтнай намайе барижа үгэхэнь, би баталан хэлэнэб», – гэбэ. ¹⁹ Тийгэхэдэнь шабинарынь һанаагаа ехээр зобожо: «Би бэшэ аабзаб?» – гэжэ Иисусаа хойно хойноһоон хуража оробо. ²⁰ Иисус: «Намтай хамта нэгэ табгта хилээмээ дүрэжэ эдигшэ та арбан хоёрой нэгэнь юм. ²¹ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн Нангин Бэшэг соо хэлэгдэһэнэй ёһоор үхэхэ. Харин тэрэниие барижа үгэһэн хүн аймшагтай гай зоболон амсаха: тэрэ хүнэй юрэдөө түрөөгүй һаань, өөртэнь хураггүй дээрэ байха һэн», – гэжэ хэлэбэ.

Дээдын Эзэнэй үдэшин хоол

²² Хоол барижа үедөө Иисус гартаа хилээмэ абаад, Бурханда баяр баясхалан хүргэн, тэрэнээ хухалаад, шабинартаа үгэн: «Энэниие абаад эдигты. Энэ минии махабад бэе гээшэ», – гэжэ хэлэбэ. ²³ Тийгээд улаан архитай аяга абаад, Бурханда баяр баясхалан хүргөөд, шабинартаа үгэбэ. Шабинарынь булта тэрэ аягаһаань амсаба. ²⁴ «Энэ болбол олоной түлөө адхарха минии шуһан гээшэ, тиин энэ шуһаар Бурхан хүнүүдтэй Шэнэ Хэлсээ батална. ²⁵ Бурханай хаан түрэдэ шэнэ дарһа ууха үдэрэй болотор би архи дарһа уухагүйб», – гэжэ Иисус хэлэбэ. ²⁶ Тийгээд тэдэнэр магтаал дуу дуулаһаар Элеон хада дээрэ гараба.

Иисус Пётрой өөрөөнөө арсаха тухай уридшалан хэлэнэ

²⁷ Иисус шабинартаа иигэжэ хэлэбэ: «Энэл хүниндөө таанар бултадаа намһаа арсажа холодохот, ушарынь гэбэл:

„Хонишонийень дайража халгаахадамни,

хүрэг хонидынь тарашаха“ гэжэ Нангин Бэшээг соо хэлэгдэнэ.

²⁸ Харин амидырһан хойноо би таанадай түрүүндэ Галилейдэ ошоод байхаб».

²⁹ «Бултанай шамайе орхёошые һаань, би шамһаа хэзээшые арсахагүйб», – гэжэ Пётр тэрээндэ хэлэбэ. ³⁰ «Энэ хүни эрэ тахяагай хоёр дахин дуугархаһаань урда ши намһаа гурба дахин арсахалши даа гэжэ баталан хэлэнэб», – гэжэ Иисус харюусаба. ³¹ «Шамтай хамта үхэхэшые болобол, би шамһаа арсахагүйб», – гэжэ Пётр бүришые хатуугаар хэлэбэ. Бусадшые шабинарынь булта баһал тиигэжэ хэлэбэ.

Иисус Гефсимани гэдэг сэсэрлиг соо зальбарна

³² Иисус шабинартайгаа Гефсимани гэдэг сэсэрлигтэ ерээд: «Минии зальбараад ерэтэр таанад эндээ һуужа байгты», – гэжэ шабинартаа хэлэбэ. ³³ Тэрэ Пётр, Яков, Иоанн гурбые абажа ошобо. Тэрэ ехэл уйдхар гашуудалтай, ехэл ханаагаа зоболон юумэн ³⁴ шабинартаа: «Минии ами хүнэнэн туйлай ехээр уйдажа, үхэнэдэл адли байнаб. Таанар эндэ намтай хамта хэргэг байгты», – гэбэ.

³⁵⁻³⁶ Тиигээд тээ хажуу тээшээ ошожо, үбдэг дээрээ һуугаад, зальбарба: «Аба, Эсэгэмни! Ши ямаршые юумэ хэхэ аргатайш! Энэ аягаһаа амсуулангүй, иимэ ехэ зоболон намһаа зайлуулыш даа. Тиигэбэшые минии хүсэлөөр бэшэ, харин шиниихеэр болог». ³⁷ Удаань шабинартаа бусажа ерэхэдэнь, тэдэнь унтаж байба. Тэрэ Пётрто: «Симон, ши унтана гүш? Гансаханшые саг соо унтангүй байха арггүй байна гүш?» – гэбэ. ³⁸ Тиигээд бултандань: «Хорхойтуулгада абтахагүйн тула таанад хэргэг байгты, зальбарагты: сэдхэл дорюуншые һаа, бэе махабад ахир һула бшуу», – гэжэ хэлэбэ.

³⁹ Иисус дахин хажуу тээшээ ошожо, урданайгаа үгэнүүдые дабтан зальбарба. ⁴⁰ Тиигээд шабинартаа ерэхэдэнь, тэдэнь баһал унтаж байгаа. Тэдэнэй нюдэниинь анилдаад нээгдэжэ үгэнгүй, тэдэ юу хэлэхэешые мэдэнгүй байгаа. ⁴¹ Иисус гурбадахия ерэхэдээ шабинартаа хэлэбэ: «Таанад үшөөл унтаж, амаржа байна гүт? Зай, болоо! Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй нүгэл үйлэдэгшэдэй гарта тушаагдаха сагынь ерээ! ⁴² Бодогты, ябаябди! Намае барижа үгэхэ хүн дүтэлжэ байна».

Иисусые барижа тушааба

⁴³ Иисусай үшөө хэлэжэ байхадань, арбан хоёр шабинарайнь нэгэн болохо Иуда бии болобо. Тэрээнтэй хамта түрүү санаартанай, ахаматуудай, Хуули заадаг багшанарай эльгээхэн хэлмэ, шиидам хаднаг бариһан олон зон байба. ⁴⁴ Урбагша хамта ябаһан зондоо ямар дохёо тэмдэг үгэхэ тухайгаа хэлсэжэ: «Минии таалан мэндэшэлхэ хүн танда хэрэгтэй хүн гээшэ, тэрэниие барижа, харуул доро абаарайгты», – гэбэ. ⁴⁵ Иуда дары Иисуста ойртоод: «Рабби!» – гэбэ. Тиигээд тэрэниие таалаба. ⁴⁶ Үнөөхи хүнүүд Иисусые барижа, харуул дооро абаба. ⁴⁷ Тэндэ зэргэлээд байгшадай нэгэн хэлмээ гаргаад, ахамад санаартын зарасын шэхые таһа сабшажархёо. ⁴⁸ Иисус тэдэ хүнүүдтэ хандан: «Таанар дээрмэшэниие барихаяа гараһандал хэлмэ, шиидам хаднагтайгаар намайе барихаяа ерэбэ гүт? ⁴⁹ Теэд үдэр бүхэн таанадые Бурхан Һүмэ соо хургахадамни намайе барижа хаадаггүй бэлэйлта. Зүгөөр Нангин Бэшэгэй үгэнүүд хүсэлдэг лэ даа», – гэбэ. ⁵⁰ Шабинарын булта Иисусые орхёод, иишэ тиишээ зугадаба. ⁵¹ Нюсэгэн бээ хушалгаар орёогоод ябаһан тэдэнэй нэгэн Иисусай хойноһоо ябаа. Тэрэ хүбүүе бариха гэхэдэнь, ⁵² тэрэ нэмэрһэн хушалгаа намнагшадайнгаа гарта үлээгөөд, нюсэгөөр тэндэхээ гүйбэ.

Иисус Зүблэлэй гэшүүдэй урда

⁵³ Иисусые ахамад санаартында абаашаба. Тэндэнь түрүү санаартан, ахаматууд, Хуули заадаг багшанар булта суглараад байгаа. ⁵⁴ Пётр зай баряад ахамад санаартын хорёо хүрэтэр Иисусай хойноһоо гэтэн ерэбэ. Тиигээд хорёо соо орожо, харуулшадтай хамта галлай хажууда дулаасажа нууба. ⁵⁵ Түрүү санаартан, дээдын Зүблэлэй гэшүүд булта Иисусые үхэлэй саазада хүртөөхэ ханаатай байгаа. Тиймэхээ тэдэнэр Иисусые гэмнэхэ гэршэ баримта бэдэрбэ, теэд юуншые олдобогүй. ⁵⁶ Олон худалша гэршэнэрэй хардажа гэршэлхэдэнь, тэдэ гэршэлгэнүүдын хоорондоо харша байба. ⁵⁷ Һүүлдэнь хардахаяа ерэхэн хэдэн гэршэнэр бодоод: ⁵⁸ «Маанадай бариһан Бурхан Һүмэ бута буулгаад, гурбан үдэр соо ямаршые хүнэй туһагүйгөөр шэнэ Һүмэ бодхохоб гэжэ тэрэнэй хэлэһыень дуулаа хэмди», – гэжэ хэлэбэ. ⁵⁹ Теэд энэ гэршэлгэньшые баримтагүй байгаа бэлэй.

⁶⁰ Ахамад санаарта Зүблэлэй гэшүүдэй урда байгаад: «Ши юундэ харюусанагүйбши? Шамайе зэмэлхэн гэршэлгэнүүдые дууланагүй

гүш?» – гэжэ Иисусаа асууба. ⁶¹ Харин Иисус ямаршые харюу үгэнгүй, дуугүй байба. Тиэхэдэнь ахамад санаарта тэрээндэ дахин хандан: «Ши магтаалта Бурханай Хүбүүн, Бурханай табисуурта гүш?» – гэжэ нураба. ⁶² «Тиимэб. Һаяар Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй Һүр хүсэтэй Бурханай баруун талада нуухыень, тэнгэрийн үүлэнүүд дээгүүр заларан ерэхыень үзэхэт», – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ. ⁶³ Тиэхэдэнь ахамад санаарта уурлаһандаа хубсаһаяа шуу татажа: «Бидэндэ үшөө ямар гэршэ хэрэгтэйб? ⁶⁴ Бурхание доромжолхыень дуулаа бээт! Таанад юун гэжэ һананабта?» – гэжэ Зүблэлэй гэшүүдһээ нураба. «Үхэлэй саазада хүртэхэ ёһотой», – гэжэ булта тэрэниие гэмнэбэ. ⁶⁵ Тиигээд зариманиинь Иисусые нөлбожо оробо, нюдыень боогоод, нюдаргаараа шаан: «Шамайе хэн сохёоб, хэлэл даа!» – гэлдэбэ. Удаань харуулшад тэрэнэй хасарые альгадаба.

⁶⁶ Пётрой хорёо соо байхадань, ахамад санаартын нэгэ зараса һамган тэндэнь ерэжэ, ⁶⁷ түүдэгэй хажууда дулаасажа байһан Пётрые анхаралтайгаар хараад: «Ши баһал Назаредэй Иисустай хамта байлсаа һэнши», – гэбэ. ⁶⁸ «Шинии юун тухай хэлэжэ байһыешни би ойлгоногүйб», – гээд Пётр мэлзэбэ. Тиигээд хорёогой үүдээр гаража байхадань, эрэ таһаяа дуугарба. ⁶⁹ Тэрэ зараса эхэнэр Пётрые дахин хараад, тэндэ байһан зондо: «Энэл Назаредэй Иисустай хамта ябагшадай нэгэн байна», – гэжэ дабтаба. ⁷⁰ Пётр дахин мэлзэбэ.

Нэгэ хэды болоод, тэндэ зогсогшод Пётрог дүтэлжэ: «Ёһоороо ши тэдэнэй нэгэниинь байнаш, юундэб гэхэдэ, ши баһал Галилейһээ байнаш», – гэбэд. ⁷¹ Тиигэхэдэнь Пётр: «Тэрэ хүниие би мэдэхэгүйлби», – гээд Бурхание дурдажа байгаад тангариглаба. ⁷² Тэрэ үедэнь эрэ таһаяа хоёрдохийо дуугарба. «Эрэ таһяагай хоёр дахин дуугархаһаань урда ши намһаа гурба дахин арсахалши даа» гэжэ Иисусай хэлэлһэниинь Пётрой һанаанда оробо. Тиимэһээ тэрэ сэдхэл һанаагаараа унажа, бархирба.

Иисус Пиладай урда зогсоно

15 ¹ Үүр сайха үеэр түрүү санаартан, ахамадууд, Хуули заадаг багшанар яаралтайгаар Зүблэлэй гэшүүдтэй уулзажа хуралдаба. Тэдэ Иисусые хүлижэ, Пилатга* абаашажа тушаагаа. ² «Ши еврейнүүдэй хаан гүш?» – гэжэ Пилат Иисусаа асууба. «Ши тиигэжэ хэлэнэш», – гэжэ Иисус харюусаба. ³ Түрүү санаартан Иисуста олон зэмэ тохожо

* Иудейдэ бүрин эрхэтэй Римэй засаглагша.

байгаа. ⁴Тиймэхээ Пилат: «Ши харюу үгэхэгүй гээшэ гүш? Шамда эдэнэй иимэ олон зэмэ тохожо байхые дууланагүй гээшэ гүш?» – гэжэ хэлэбэ. ⁵Харин Иисус харюу үгэнгүй Пиладые гайхуулба.

Иисусые үхэлэй саазада хүртүүлбэ

⁶Паасхын хайндэрөөр Пилат хаалтада нуугшадай нэгыень зоной дурадхалаар сүлөөлдэг заншалтай байгаа. ⁷Тэрэ үедэ Барабба гэдэг хүн түрмэдэ нуугаа. Хотодо үймөөнэй болоходо тэрэниие үшөө хэдэн үймүүлэгшэдтэй хамта алуур хүйдхэл гаргаһанайнь түлөө барижа хааһан байгаа. ⁸Улад зон сугларжа, урданайнгаа заншалаар хаалтада нууһан нэгэ хүниие табихыень Пиладһаа гуйба. ⁹«Еврейнүүдэй хааниие танда табихыемни хүсэнэ гүт?» – гэжэ Пилат тэдэнһээ нуураба. ¹⁰Иисуста атаархажа байһан дээрэһээ түрүү санаартан тэрэниие барижа асараа гэжэ Пилат хайн ойлгожо байгаа бшуу. ¹¹Теэд түрүү санаартан Бараббые табихыень Пиладһаа гуйгты гэжэ улад зониие идхаба. ¹²«Еврейнүүдэй хаан гэжэ таанадай нэрлэдэг хүниие би яаха болонобиб?» – гэжэ Пилат улад зонһоо асууба. ¹³«Тэрэниие хэрээһэндэ хада!» – гэжэ зон хашхарба. ¹⁴«Ямар гэмтэй юумэ тэрэ хээб?» – гэжэ Пиладай нурахадань, улад зон харюудань: «Тэрэниие хэрээһэндэ хада!» – гэжэ бүри шангаар гааралдан хашхарба. ¹⁵Пилат улад зоной найшаалда хүртэхээ ханажа, тэдэндэ Бараббые табиба, харин Иисусые сохёод, хэрээһэндэ хадахыень захирба.

Сэрэгшэд Иисусые баһаба

¹⁶Сэрэгшэд Иисусые Пиладай ордоной хэрэмэй хорёодо абаашажа, тийшэнь бүхы бүлэг сэрэгшэдээ дуудаба. ¹⁷Тэдэ Иисуста улаан суба үмдэхүүлбэ, үүргэнээр гүрлөө гүрэжэ, толгойдонь углаба. ¹⁸Тиигээд тэрэниие баһажа: «Еврейнүүдэй хаан мандаха болтогой!» – гэжэ байгаад хашхарба. ¹⁹Тиигээд сэрэгшэд тэрэнэй тархи түрүүень таягаар сохижо, тэрэниие нёлбожо, мүн урдань үбдэг дээрээ унажа байгаад дохибо. ²⁰Тиигэжэ сэрэгшэд Иисусые ханатараа баһаад, удаань үнөөхи улаан субыень тайлаба. Тиигээд өөрын хубсаһа үмдэхүүлээд, хэрээһэндэ хадахаяа абаашаа һэн.

Иисусые хэрээһэндэ хадаба

²¹Харгыдаа тэдэнэр хээрэһээ гэртээ бусажа ябаһан Кириной нютагай Симон гэдэг хүнтэй уулзаба. Сэрэгшэд тэрэниие Иисусай хэрээһэ үргэлөөд ябахыень баалаба. (Симон болбол Александр Руф

хоёрой эсэгэ байгаа.) ²² Сэрэгшэд Иисусые «Хохимой» (еврей хэлээр «Голгофо») гэдэг газарта асараа. ²³ Тиигээд үбшэнэй мэдэрэл алдуулдаг эмтэй холиһон улаан архи үгэхэдэнь, Иисус уубагүй. ²⁴ Удаань сэрэгшэд Иисусые хэрээһэндэ хадаад, жээрэб татажа, хубсаһыень дундаа хубаажа абаа. ²⁵ Тэрэниие хэрээһэндэ хадахада үглөөнэй юһэн саг боложо байгаа. ²⁶ Юундэ хэрээһэн дээрэ хадуулааб гэжэ тайлбарилһан модон хабтагай дээрэнь: «Еврейнүүдэй хаан» гэжэ бэшээтэй байба. ²⁷ Иисустай хамта үшөө хоёр хоротоние саазалба: нэгыень баруун таладань, нүгөөдыень зүүн таладань хэрээһэндэ хадаба*. ²⁹ Хажуугаарнь үнгэрһэн зон толгойгоо һэжэржэ, Иисусые шоглон: «Зай, ши Бурхан Һүмые һандаргаад, гурбан үдэр соо бодхоохоб гээ бэлэйш. ³⁰ Ши түрүүн хэрээһэнһээ буужа, өөрыгөө абарыш!» – гэжэ хашхаралдаба. ³¹ Тон тиигэжэл Иисусые түрүү санаартан, Хуули заадаг багшанар шоглон, бэе бээдээ: «Бусадые абардаг аад, харин өөрыгөө абаржа шаданагүйл. ³² Хэрбээ Израилиин хаан, Бурханай табисуурта юм һаа, хэрээһэнһээ бууг лэ! Тиигэбэл бидэ нюдөөрөө хараад, этигэхэбди», – гэлдэжэ байба. Мүн Иисустай хамта хэрээһэндэ хадуулһан дээрмэшэдшые тэрэниие шоглон баһажа байгаа.

Иисус наһа бараба

³³ Хахад үдэрэй багнаа үдэрэй гурбан саг болотор бүхы газар дэлхэй шэб харанхыда хушагдаба. ³⁴ Гурбан сагай багаар Иисус: «Элои! Элои! Лама сабахтани?» (Бурхамни, Бурхамни! Юундэ намайе орхибош?) – гэжэ шангаар хашхарба. ³⁵ Хажуудань зогсожо байһан зарим зон хэлэһыень дуулаад: «Шагныта, тэрэ Илияе дуудана!» – гэлдэбэ. ³⁶ Тэдэнэй нэгэниинь гүйжэ ошоод, бамбагар юумэн дээрэ гашуун архи адхаад, тэрэнээ тулуурай үзүүртэ табяад, Иисуста уухыень үгэхэ зуураа: «Хүлээгты, Илия тэрэниие хэрээһэнһэнь буулгахаяа ерэгшэ аа гү, харая!» – гэбэ. ³⁷ Иисус шанга абяа гаргаад, амья табиба.

³⁸ Тиихэдэнь Һүмэ соо Хамагай Нангин газарта ороходо үлгөөтэй байһан хүшэгэ дээрэһээ доошоо шууража, хоёр боложо хашхарба. ³⁹ Иисусай сэхэ урдань зогсожо байһан зуунай дарга тэрэнэй хашхараад, амья табихыень харахадаа: «Энэ хүн үнэхөөрөө Бурханай Хүбүүн байгаа», – гэбэ. ⁴⁰⁻⁴¹ Тээ холохоно зогсоод эдэ бүгэдые

---

* 28-дахи зүйл олонхи эхэ бэшэгүүдтэ үгы байдаг: «Тэрэниие хоротон гэжэ тоолохо», – гээд Нангин Бэшэг соо хэлэгдэһэн үгэнүүд иигэжэл бээлбэ.

хэдэн эхэнэрнүүд хаража байгаа. Тэдэ Иисустай хамта Иерусалим ерэнэн юм. Тэдэ үшөө энэ ушарай тохёолдохын урда, Иисусай Галилейдэ байхада тэрэниие дахажа ябадаг, тэрээндэ туһаламжа үзүүлдэг хэн. Тэдэнэй дунда Магдалай Мария, балшар Яков Иосия хоёрой эхэ Мария ба Саломия гэгшэд байлсаба.

Иисусые хүдөөлүүлбэ

⁴²Тиихэдэ субботын урдахи үдэшэ бэлэй. Тиимэхээ еврейнүүд энэ нангин үдэртэ бэлдэжэ байгаа. ⁴³Аримафейн Иосиф гэдэг хүн Пилатта орохоёо зүрхэлжэ, тэрээнхээ Иисусай шарил эрибэ. Иосиф өөрөө дээдын Зүблэлэй ехэ хүндэтэ гэшүүниинь хэн, тиин тэрэ Бурханай хаан түрын мандахые хүлеэжэ байгаа. ⁴⁴Иисусай тиимэ түргөөр үхэнэн тухай дуулаад, Пилат гайхаба. Тиигээд зуунай нэгэ даргые дуудаад, Иисус хэзээ үхөөб гэжэ нураба. ⁴⁵Пилат тэрэ даргые шагнаад, Иисусай бэе абахыень Иосифто зүбшөөбэ. ⁴⁶Иосиф нарин улхаар нэхэнэн бүд худалдажа абаа. Удаань Иисусай шарилые хэрээнэн дээрэнхээ буулгаад, бүдөөр орёогоод, хабсагайда түнхигдэнэн агы нүхэн соо хадагалаа хэн. Тиигээд агы нүхэнэй амһартые томо шулуугаар хааба. ⁴⁷Иисусай шарилай хаана хадаглагдахые Магдалай Мария, Иосийн эхэ Мария гэгшэд ажаглан хаража байгаа.

Иисус амидырба

16 ¹Субботын үнгэрэн хойно Магдалай Мария, Саломия, Яковай эхэ Мария гэгшэд Иисусай шарилые түрхихөөр хангалтай зүйлнүүдые худалдажа абаба. ²Тиигээд гарагай нэгэнэй, воскресениин эртэ үглөөгүүр нара гарахын урда тээхэнэ агы нүхэн хуурсагта ошобо. ³Замдаа тэдэнэр: «Агы нүхэ хаанан шулууе хэн бидэндэ хажуу тээшэнэ үмхирүүлжэ үгэхэб?» — гэжэ бэе бэеһээ нуража байгаа. ⁴Зүгөөр, ерэжэ харахадань, асари томо тэрэ шулуун хажуу тээшээ болгогдоһон байба. ⁵Тэдэнэр агы соо ороод, үүдэнэй баруун талада суй сагаан хубсаһатай залуу хүнэй* нуухые харабад. Эхэнэрнүүдэй айн мэгдэхэдэ, ⁶тэрэ хүн: «Бү айгты! Таанад хэрээнэндэ хадуулан Назаредэй Иисусые бэдэрнэг гэжэ би мэдэнэб. Тэрэтнай эндэ үгы, тэрэтнай амидыраа. Энэ шарилыень табиһан газар харыт. ⁷Мүнөө шабинартань, илангаяа Пётрто ошожо: „Таанадта хэлэнэнэйнгээ ёһоор, тэрэ таанадһаа түрүүн Галилей ошохо, тэндэ тэрэниие харахат“, — гэжэ дуулгагты».

* Эндэ Бурханай Эльгээмэл тухай хэлэгдэнэ.

⁸ Эхэнэрнүүд агы сооһоо айхабтар ехээр сошоһон хүрдэһэн юумэд гүйжэ гарабад. Тон ехээр мэгдэһэн дээрэһээ тэдэ хэндэшье юумэ дуулгабагүй.

Иисус Мария Магдалинада ерэбэ

⁹ Гарагай нэгэнэй, воскресениин эртэ үглөөгүүр Иисус амидыраад, анха түрүүн Мария Магдалинада ерэбэ. Урдань Иисус тэрэ эхэнэр сооһоо долоон ада шүдхэрые намнажа гаргаһан байгаа. ¹⁰ Мария Иисустай хамта ябалсаһан шаналжа, уйлажа байһан хүнүүдтэ ошожо, ¹¹ Иисусай амидырһан тухай, өөрөө тэрэниие хараһан тухайгаа хөөрөбэ. Гэбэшье тэдэнь үнэншэбэгүй.

Иисус хоёр шабинартаа ерэбэ

¹² Удаань Иисус ондоо шарай шарайлаад, хотоһоо гараад ябаһан хоёр шабинартаа ерээ. ¹³ Тэдэнь бусажа ерээд, ушарһан бүгэдые нүгөө шабинартаа хөөрөбэ, харин тэдэнь этигэбэгүй.

Иисус арбан нэгэн шабинартаа ерэбэ

¹⁴ Һүүлдэнь Иисус үдэшың хоол барижа байһан арбан нэгэн шабинартаа ерэбэ. Амидырһан хойнонь хараһан зондо үнэншэжэ үгэнгүй зүрюүтэһэнэйнь түлөө, этигэлгүй байһанайнь түлөө шабинараа тэрэ харааба. ¹⁵ Тиигээд тэдэндээ иигэжэ хэлэбэ: «Бүхы газар дэлхэйгээр ябажа, хүн бүхэндэ Һайн Мэдээсэл номногты. ¹⁶ Намда этигэһэн, уһан арюудхалгада хүртэһэн хүн бүхэн абарагдаха. Харин намда этигэхээ арсаһан хүн бүхэн гэмнэгдэхэ. ¹⁷ Намда этигэһэн хүн бүхэн гайхамшагта үйлэ хэрэгүүдые бүтээхэ аргатай байха. Минии нэрээр тэдэ ада шүдхэрнүүдые намнажа гаргаха, танигдахагүй хэлэнүүдээр дуугарха. ¹⁸ Тэдэ могойнуудые барибашье, хоро уубашье, өөһэдыгөө гэмтээхэгүй. Мүн гараа үбшэн зон дээрэ табяад, тэдэниие эдэгээжэ байха».

Иисус тэнгэридэ дэгдэбэ

¹⁹ Эдэ бүгэдые шабинартаа хэлээд, Дээдын Эзэн Иисус тэнгэридэ дэгдэжэ, Бурханай баруун таладань һууба. ²⁰ Тиигээд шабинарынь хаа хаанагүй ябажа, эндэ тэндэ номножо байба. Дээдын Эзэн тэдэндэ хамһалсажа, хэлэһэн үгэнүүдэйнь үнэн зүб байһые гайхамшагта үйлэ хэрэгүүдээр баталдаг байгаа.